

PIĄTEK-CZWARTEK
14-20|08|2026|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

ELBLĄG, GODKOWO, GRONOWO ELBLĄSKIE, MARKUSY,
MILEJEWO, MŁYNARY, PASŁĘK, RYCHLIKI, TOLKMICKO

cena 6,99 zł (w tym 8% VAT)

IKAT GAZETA
braniewska

BRANIEWO, FROMBORK, LELKOWO,
PIENIĘŻNO, PŁOSKINIA, WILCZĘTA

ISSN 2956-2740

9 772956 274002

CO, GDZIE, KIEDY?

ISSN 2956-2740 NR INDEKSU 442968 ||| ISSN 1731-4224 NR INDEKSU 350176 ||| NR 33

Fot. Wikimedia Commons

Dwa miasta wojewódzkie
na Warmii i Mazurach? **2**

Rozpoczyna się modernizacja
dworca w Pasłęku **3**

Wojewódzkie Obchody Święta
Wojska Polskiego w Elblągu **6**

Trzy szpitale, jeden lekarz **9**

DWA MIASTA WOJEWÓDZKIE NA WARMII I MAZURACH?

Elbląg powinien stać się drugim, obok Olsztyna, ośrodkiem decyzyjnym województwa warmińsko-mazurskiego – przekonuje autor internetowej petycji Tomasz Rzepka. Czy ten pomysł ma szansę stać się rzeczywistością? Sceptycznie ocenia go senator Jerzy Wciśła.

W internecie pojawiła się petycja dotycząca przyszłości Elbląga i jego pozycji w województwie warmińsko-mazurskim. Jej autorem jest Tomasz Rzepka, który postuluje formalne wzmocnienie roli miasta i uczynienie z niego drugiego ośrodka decyzyjnego regionu, funkcjonującego obok Olsztyna.

Autor dokumentu zwraca uwagę na wieloletnią koncentrację najważniejszych instytucji, decyzji i inwestycji w stolicy województwa. Jego zdaniem taki model sprawia, że Elbląg nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału.

W petycji czytamy: „Wnosimy o podjęcie działań, które uczynią z Elbląga drugi ośrodek decyzyjny województwa warmińsko-mazurskiego”. Nie chodziłoby przy tym wyłącznie o symboliczne podniesienie rangi miasta. Pomysł zakłada przeniesienie części konkretnych funkcji związanych z zarządzaniem regionem do Elbląga.

„Nie jest to spór o prestiż...”

Tomasz Rzepka przekonuje, że mieszkańcy Elbląga powinni mieć większy dostęp do instytucji i usług związanych z administracją wojewódzką. W jego ocenie obecne rozmieszczenie najważniejszych struktur powoduje dodatkowe utrudnienia dla mieszkańców zachodniej części województwa.

W petycji wskazano m.in. na potrzebę ulokowania

w Elblągu wybranych jednostek administracyjnych, a także organizowania w mieście części posiedzeń i konsultacji dotyczących całego województwa.

Autor dokumentu podkreśla, że nie powinien być to wyłącznie gest wizerunkowy. Jego zdaniem potrzebne są konkretne decyzje, które pozwoliłyby Elblągowi rzeczywiście uczestniczyć w zarządzaniu regionem: „Dla mieszkańców nie jest to spór o prestiż, lecz o codzienne skutki zaniedbanego układu rozwoju. Gdy urząd, usługa albo inwestycja są oddalone od Elbląga, rośnie czas dojazdu, trudniej załatwiać sprawy na miejscu, a lokalny potencjał gospodarczy i społeczny jest słabiej wykorzystywany. Jeśli nic się nie zmieni, Elbląg nadal będzie przegrywał w rywalizacji o miejsca pracy, urzędy, projekty i zainteresowanie inwestorów. Rozwiązaniem powinno

być formalne i konkretne wzmocnienie funkcji Elbląga jako drugiego centrum województwa. Oznacza to nie tylko deklaracje, ale też rzeczywiste ulokowanie w mieście wybranych jednostek administracyjnych, regularnych posiedzeń, konsultacji i części decyzji dotyczących całego regionu” – podkreśla Tomasz Rzepka.

„To propozycja oparta na równowadze, a nie na rywalizacji: silny Elbląg oznacza silniejsze całe województwo” – dodaje autor petycji.

Tomasz Rzepka zwraca się do Sejmiку Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Zarządu Województwa, aby samorząd województwa przygotował i przyjął uchwałę, a następnie wystąpił z inicjatywą do właściwych organów państwa.

Elbląg był już stolicą województwa

Przed reformą administracyjną z 1999 roku funkcjonowało województwo elbląskie, ze stolicą właśnie w Elblągu. Po reformie miasto znalazło się w granicach województwa warmińsko-mazurskiego, którego stolicą został Olsztyn.

Dla wielu mieszkańców Elbląga była to zmiana na niekorzyść ich miasta. Do dziś można spotkać osoby, które z rozrzewnieniem wspominają czasy, gdy Elbląg był miastem wojewódzkim.

To właśnie ten historyczny kontekst sprawia, że postulat Tomasza Rzepki może być dla części mieszkańców czymś więcej niż kolejną samorządową propozycją.

Autor petycji proponuje rozwiązanie, które nie zakłada likwidacji obecnego układu. Chodzi raczej o jego zmianę poprzez stworzenie dwóch silnych ośrodków. Za przykład służyć

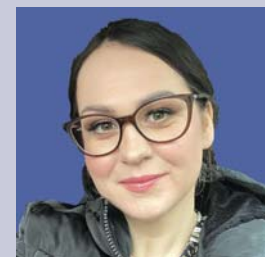
może model województwa kujawsko-pomorskiego, w którym funkcje administracyjne są podzielone pomiędzy Bydgoszcz i Toruń.

Senator Jerzy Wciśła: „Inicjatywie nie wróżę sukcesu”

Do pomysłu odniósł się elbląski senator i wieloletni samorządowiec Jerzy Wciśła. Senator zgadza się, że Elbląg ma potencjał, który powinien być lepiej wykorzystywany, ale jednocześnie uważa inicjatywę za mało realną.

„Wiadomo, że potencjał Olsztyna nie jest taki dominujący i Elbląg jako drugie miasto, porównywalne z Olsztynem, też powinno mieć siedzibę władz wojewódzkich” – mówi Jerzy Wciśła.

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

Ewelina Gulińska
dziennikarka
e.gulinska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 502 499 529

Elwira Kowalska
manager ds. reklamy
e.kowalska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 604 408 305

Jednocześnie senator zwraca uwagę na problem, którego nie da się pominąć w dyskusji o roli Elbląga. Miasto po reformie administracyjnej znalazło się na obrzeżu województwa warmińsko-mazurskiego, bez własnego subregionu.

„Jest jednak taki problem, że Elbląg został przyłączony do tego województwa bez swojego subregionu. Jest na skraju województwa” – podkreśla Jerzy Wciśła.

W jego ocenie właśnie kwestia subregionu powinna być dla Elbląga jednym z najważniejszych kierunków działań. Senator wskazuje na możliwość zabiegania o włączenie obszaru Zalewu Wiślanego do Metropolii Pomorskiej.

Petycja Tomasza Rzepki otwiera na nowo dyskusję, która od lat powraca w Elblągu: czy miasto powinno mieć większy wpływ na decyzje dotyczące całego województwa?

Do tej pory pod dokumentem podpisało się 70 osób. Czy pomysł na stworzenie dwóch silnych ośrodków wojewódzkich znajdzie szersze poparcie?

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 7B
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Ewelina Gulińska
e.gulinska@dziennikelblaski.pl

REDAKTOR WYDANIA
Ewelina Gulińska e.gulinska@dziennikelblaski.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

GAZETAOLSZTYSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 531

DZIENNIKELBLASKI.PL
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 604 408 529
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK
Polska Press Sp. z o.o.
Oddział Poligrafia
Drukarnia w Białymstoku
Ignatki, ul. Przemysłowa 26
16-001 Kleosin

ROZPOCZYNA SIĘ MODERNIZACJA DWORCA W PASŁĘKU

ZABYTKOWY DWORZEC KOLEJOWY W PASŁĘKU ZOSTANIE PRZEBUDOWANY I PONOWNIE UDOSTĘPNIONY PODRÓŻNYM. PKP S.A. ROZSTRZYGNĘŁY PRZETARG I PODPISAŁY UMOWĘ Z WYKONAWCĄ INWESTYCJI. PIERWSZE PRACE ROZPOCZNĄ SIĘ JESZCZE TEGO LATA, A ICH ZAKOŃCZENIE PLANOWANE JEST NA DRUGĄ POŁOWĘ 2028 ROKU. WARTOŚĆ INWESTYCJI WYNOŚI PONAD 19 MLN ZŁ BRUTTO.

FOT. POLSKIE KOLEJE PASŁKOWE S.A.

Obecnie dworzec w Pasłęku jest wyłączony z użytkowania. Po modernizacji budynek zachowa historyczny charakter, a jednocześnie zostanie dostosowany do współczesnych standardów obsługi podróżnych.

Na parterze powstanie poczekalnia oraz ogólnodostępne toalety. Zaplanowano także miejsce na biletomat i automat z przekąskami oraz napojami. Ważnym elementem inwestycji będzie zagospodarowanie przestrzeni komercyjnej. Na mocy porozumienia z PKP S.A. samorząd Pasłęka wynajmie całą dostępną w budynku powierzchnię, czyli około 700 mkw. Znajdzie się tam centrum obsługi i integracji mieszkańców.

– Dbamy o to, aby zwiększać jakość obsługi pasażerów na dworcach PKP w całej Polsce, a priorytetem jest dla nas identyfikacja potrzeb pasażerów i innych użytkowników tych obiektów. Stąd też podejmujemy także decyzje o przywracaniu obsługi pasażerów na dworcach, na

których nie była ona prowadzona przez wiele lat, tak jak właśnie w Pasłęku – mówi Paweł Lisiewicz, członek zarządu PKP S.A. ds. inwestycji i rozwoju.

Dworzec zostanie również dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i ograniczoną mobilnością. Zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne, a w budynku pojawią się m.in. ścieżki prowadzące oraz toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Modernizacja obejmie także systemy bezpieczeństwa i inteligentne zarządzanie budynkiem. Zmieni się również otoczenie dworca. Zaplanowano budowę nowych chodników i parkingu, montaż elementów małej architektury oraz uporządkowanie zieleni.

Historia kolei w Pasłęku sięga 1882 roku. Początkowo funkcjonował tam jedynie prowizoryczny, parterowy budynek stacyjny. Reprezentacyjny dworzec powstał dopiero 30 lat później, w 1912 roku.

Budynek wykazuje wpływ modernizmu i mimo

dwukrotnych uszkodzeń podczas wojen oraz późniejszych zmian zachował charakterystyczną bryłę i ceglane elewacje. Wiele elementów oryginalnego wystroju wnętrza nie przetrwało jednak do dziś.

Inwestycja została podzielona na dwa etapy. Pierwszy, obejmujący przygotowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej wraz z projektem przebudowy placu przydworcowego, został już zakończony. Dokumentację opracowała firma Maple sp. z o.o. z Katowic.

Drugi etap obejmuje prace budowlane, za które odpowiadać będzie wybrana w przetargu firma TEXOM S.A. z Krakowa. Wartość kontraktu wynosi nieco ponad 19 mln zł brutto.

Po zakończeniu prac dworzec będzie nie tylko miejscem obsługi pasażerów, ale również przestrzenią służącą mieszkańcom Pasłęka. Dokładny termin ponownego udostępnienia obiektu podróżnym będzie zależał od przebiegu robót, odbiorów technicznych oraz uzyskania wymaganych pozwoleń. **ŹRÓDŁO: PKP**

JUBILEUSZ, BALONY I KONCERT GWIAZDY

Już w sierpniu niebo nad Pasłękiem

znów wypełni się kolorowymi balonami, a miasto na kilka dni stanie się jednym z najbardziej widowiskowych miejsc w regionie. Jubileuszowe, XXX Świętojańskie Zawody Balonowe im. Bogusława Stankiewicza zapowiadają nie tylko sportową rywalizację najlepszych załóg, ale też koncert gwiazdy, rodzinne atrakcje i wyjątkową atmosferę święta, które od lat promuje Pasłęk oraz cały powiat elbląski.

Tegoroczna odsłona wydarzenia będzie szczególnie – organizatorzy zapraszają na jubileuszowe, 30. zawody, które odbędą się w dniach 19–23 sierpnia 2026 roku. To właśnie wtedy mieszkańcy i goście będą mogli podziwiać spektakularne loty balonów nad miastem, widowiskowe starty i konkurencje rozgrywane nad malowniczą okolicą Pasłęka. Jak podkreśla starosta elbląski Maciej Romanowski, tegoroczna edycja ma mieć wyjątkowy charakter: – 30. edycja zawodów to dla nas ważny jubileusz, dlatego planujemy nadać jej wyjątkowy charakter. Już dziś zapraszam wszystkich mieszkańców i gości do wspólnego świętowania tego niezwykłego wydarzenia. Świętojańskie Zawody Balonowe to nie tylko rywalizacja sportowa, ale także jedna z największych letnich atrakcji Pasłęka, która co roku przyciąga tłumy widzów oraz promuje piękno miasta i całego powiatu elbląskiego.

Zawody odbywają się na cześć Bogusława Stankiewicza, ich pomyślnym patronem.

To właśnie on w 1997 roku, gdy Pasłęk świętował swoje 700-lecie, wpadł na pomysł, by jubileusz uświetnić widowiskowymi lotami balonów.

Był człowiekiem wielu talentów – nauczycielem, społecznikiem, fotografikiem, lotnikiem

i wielkim pasjonatem regionu. Z pokładu motolotni uwiecznił na zdjęciach panoramę Pasłęka i okolic, które później trafiły do publikacji i na wystawy.

Jedną z jego największych pasji było właśnie baloniarstwo, a stworzona przez niego impreza na stałe wpisała się w kalendarz najważniejszych wydarzeń sportowych i plebnerowych w regionie. Po jego śmierci w 2007 roku zawody otrzymały jego imię i do dziś odbywają się również ku jego pamięci.

Jubileuszowa edycja to także mocny akcent muzyczny. 23 sierpnia o godz. 15.00 w kościele parafialnym bł. Jerzego Matulewicza w Pasłęku odbędzie się bezpłatny koncert Mateusza Ziółko.

To wydarzenie będzie symbolicznym finałem kilkudniowego święta i dodatkową atrakcją dla mieszkańców oraz turystów odwiedzających Pasłęk podczas zawodów.

Połączenie podniebnych emocji, widowiskowych pokazów i koncertu znanego artysty sprawia, że tegoroczna edycja może być jedną z najbardziej pamiętnych w historii imprezy.

REKLAMA

komunikat

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Burmistrz Pasłęka

ogłasza II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż niezabudowanej działki nr 47/1, obręb Pasłęk 04, stanowiącej własność Miasta i Gminy Pasłęk, położonej w Pasłęku przy ul. Dworcowej (KW EL1E/00076700/3), przeznaczonej w MPZP pod zabudowę przemysłowo-usługową.

Działka o pow. 2,9526 ha ma kształt trójkąta i jest częściowo porośnięta drzewami oraz krzewami. Przez jej teren przebiega sieć wodociągowa i sieć energetyczna. Nieruchomość położona jest w otoczeniu zabudowy przemysłowej oraz niezabudowanych terenów przemysłowych i rolnych, w pobliżu drogi S7. Cena wywoławcza wynosi 2 308 200 zł netto. Do ceny uzyskanej w wyniku przetargu zostanie doliczony podatek VAT w wysokości 23%.

Przetarg odbędzie się 25 września 2026 r. o godz. 11.00 w Urzędzie Miejskim w Pasłęku, pl. św. Wojciecha 5 (sala im. S. Paździora).

Warunkiem udziału w przetargu jest wniesienie wadium w kwocie 230 000 zł na konto Urzędu Miejskiego w Pasłęku nr 47 8313 0009 0000 3447 2000 0301 do 18 września 2026 r. (liczy się data wpływu). Szczegółowe informacje dotyczące przetargu dostępne są na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Pasłęku oraz na stronach internetowych paslek.pl i bip.paslek.pl. Osoby zainteresowane udziałem w przetargu mogą uzyskać informacje w pokoju nr 20 oraz pod nr tel. 55 618 27 42.

KTO SIĘ WYZUŁ Z OJCZYZNY?

106 lata temu polski oręż ocalił świat przed bolszewicką nawałą. Gdybyśmy w 1920 roku nie zatrzymali czerwonego marszu, a Sowieci podali „bratnią dłoń” niemieckim towarzyszom, może jeszcze dziś nie mówilibyśmy o komunizmie w czasie przeszłym.

Współczesna historia cywilizacji zna mało wydarzeń posiadających znaczenie większe od bitwy pod Warszawą w roku 1920. Nie zna zaś ani jednego, które by było mniej doceniane – napisał w 1931 roku lord Edgar Vincent d'Abernon, wedle którego „zadaniem pisarzy politycznych jest wytłumaczenie europejskiej opinii publicznej, że w roku 1920 Europę zbawiła Polska”. Nie ma jakichkolwiek podstaw, by w powyższych słowach brytyjskiego dyplomaty doszukiwać się nuty kokieterii, tym bardziej, że Edgar Vincent d'Abernon doskonale wiedział, z kim przyszło stoczyć nam decydującą bitwę niespełna dwa lata po odzyskaniu niepodległości. Wszak jako przewodniczący Misji Międzysojusznicej do Polski na własne oczy widział bolszewickie hordy, które prac na Zachód zamierzały zniszczyć cywilizację łacińską. Jeśli więc zgadzamy się z Czesławem Miłoszem, że „komunizm stanowi o specyfice XX wieku”, to trudno znaleźć wydarzenie wminionym stuleciu, którego ranga byłaby większa niż polska victoria latem 1920 roku.

Zło objawiło się w czystej postaci

Gdy w 1918 roku powróciliśmy na polityczną mapę Europy, rozpoczęło się mozolne budowanie nowej Polski, która musiała zmagać się z szeregiem problemów natury organizacyjnej oraz finansowej. Dość powiedzieć, że w 1918 roku na terenach, które weszły w skład II RP, posługiwano się co najmniej siedemnastoma różnymi walutami. Na domiar tego

istniało kilka porządków prawne, przyjęty na pierwszą połowę 1919 roku budżet zakładał, że dochody skarbu państwa wyniosą 600 mln polskich marek, zaś wydatki 1 mld 700 mln polskich marek. Poza tym zmęczone zaborami, powstaniem i katorgami społeczeństwo w końcu chciało zacząć normalnie żyć, dlatego zapewne nie jeden Polak podpisałby się wówczas pod słowami Antoniego Słonimskiego: „A wiosną – niechaj wiosnę, nie Polskę zobaczę”. Ale bolesna historia zaważyła na stanie ducha narodu. Nieustanne represje i poczucie funkcjonowania w zamkniętej klatce, której zarządcami byli wrodzy Polakom okupanci, z jednej strony powodowało utratę nadziei, z drugiej zaś wzmacniało patriotyczne nastroje. Wychowywanie kolejnych pokoleń w duchu miłości do kraju oraz, jeśli przyjdzie taka potrzeba, konieczności oddania za niego życia, sprawiło, iż ukształtował się ideał Polaka kierującego się dewizą „Bóg, Honor,

Ojczyzna”. Niemniej jednak wojna z kolejnym, wyjątkowo nieludzkim wcieleniem rosyjskiego imperializmu u progu wolnej Polski była ostatnią rzeczą, o której marzył i której potrzebował poturbowany przez dziesięciolecie naród. A jednak brutalna rzeczywistość nie oszczędziła Polaków, którym przyszło stanąć oko w oko z pretorianami imperium zła. Konflikty zbrojne mają to do siebie, że nie są czarno-białe, dlatego ocenianie ich pod względem moralnym z reguły stanowi nieoddające złożoności zagadnienia uproszczenie. W 1920 roku było jednak inaczej, bo wtenczas zło objawiło się w czystej postaci. „Przez trupa Białej Polski prowadzi droga ku ogólnosiwiatowej pożodze” – brzmiał rozkaz Michaiła Tuchaczewskiego z 2 lipca 1920 roku, który oznaczał jedno: bez podbicia Polski podpalenie świata przez bolszewików będzie niemożliwie. „Widmo komunizmu”, które jak przewidywał Karol Marks w 1848 roku „krążyło

Polskie pozycje pod Miłosną (sierpień 1920 roku)

po Europie” dotarło do niej w dwudziestym stuleciu i sukcesywnie zaczęło topić świat we krwi. Wprawdzie pod koniec drugiej dekady XX wieku czerwona bestia dopiero zaczynała pokazywać swe kły, co nie oznacza, że była przez to mniej krwiożercza i okrutna.

Rozmowa z „tajdacką parą kanalii”

„Poza wyjątkami Zachód nie doceniał znaczenia roli eksperymentu sowieckiego. Nie zdawano sobie sprawy z wagi i charakteru tego zjawiska. Z tego, że zjawisko to może objąć, ba, ma ambicję, żeby objąć sobą cały świat” – powiedział prof. Paweł Wieczorkiewicz, który podkreślał, że zachodnich przywódców po 1917 roku bardziej interesowała perspektywa zrobienia biznesu z barbarzyńcami, niż zduszenie w zarodku bolszewickiego projektu. Z tego względu „rozpoczął się okres potęgującego się flirtu przy pozorach wrogości z rodzącym się państwem bolszewickim. Podstawą jest tu przede wszystkim gospodarka. (...) Możliwość wejścia na chłonny, wielki, mimo rozpaczliwego stanu kraju rynek rosyjski było atutem pierwszej wagi”. Niniejsza konstatacja jest kluczowa, bo pokazuje fundamentalny problem Zachodu, który bagatelizując rozprzestrzeniające się zło, doprowadza do jego eskalacji. Skojarzenia zbiegająca sytuacja polityczną nie są bezpodstawne, gdyż wolny świat, skądinąd nie pierwszy raz, nie wyciągając wniosków z historii, stworzył kolejnego potwora.

Putin to wprawdzie zaledwie mały Lenin czy Stalin, ale przyjęcie byłego oficera KGB w poczet demokratycznej rodziny w zamian za gaz i ropę ma teraz swoje konsekwencje. 100 lat wstecz było podobnie. Szef sztabu imperialnego sir Henry Wilson z przerażeniem i odrazą patrzył, jak brytyjski premier Lloyd George rozmawia z „łajdacką parą kanalii”, czyli Kamieniem i Krasinem: „Byłem zaskoczony (...) tym niemal służalczym nastawieniem, z jakim zabiegał o rosyjskie interesy i był wrogi wobec Polaków. (...) Był na przyjacielskiej stopie z Kamieniem i Krasinem. (...) Było dla mnie całkiem jasne, że wszyscy trzej zakładali, iż L.G. zaaprobował, okupację Warszawy przez bolszewików”.

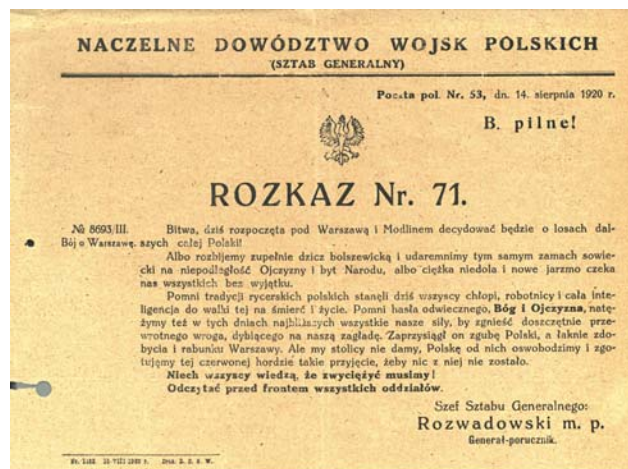
Antypolska narracja

Choć bolszewicy nigdy oficjalnie nie wypowiedzieli II RP wojny, to za jej początek możemy uznać 3 stycznia 1919 roku, gdy polska samoobrona stoczyła heroiczny bój o obronę Wilna. Triumfujący Sowieci już w lutym ogłosili powstanie Litewsko-Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Rad ze stolicą w Wilnie. Chwilę wcześniej w analogiczny sposób powołali do życia podobne twory na Łotwie i Ukrainie. Ekspansja komunizmu na zachód była jednym z głównych celów Lenina, który bynajmniej nie zamierzał poprzestać na wschodniej części Europy, albowiem jak zauważył prof. Richard Pipes: „bolszewicy przejęli władzę nie po to, aby zmienić tylko Rosję, ale aby

użyć jej jako trampoliny do rewolucji światowej”. O tym, że niepodległość nie jest dana raz na zawsze, Polacy wiedzieli doskonale, dlatego własną krwią zaświadczyli, że są jej godni. Ówczesny wysiłek i poświęcenie narodu było tym większe, że międzynarodowa społeczność, eufemistycznie mówiąc, ani myślała trzymać kciuki za Polskę. „Odrzucam pomoc dla Polski, nawet wobec niebezpieczeństwa, że może zostać pochłonięta. Przeciwnie – liczę na to” – ogłosił Hans von Seeckt, szef Niemieckiego Sztabu Generalnego. Notabene niemalże tożsame stanowisko wyraził rząd niemiecki. Swoją drogą antypolska narracja obiegła Stary Kontynent, wskutek czego zwłaszcza wśród zachodnich robotników żywe było przekonanie, że burżuazyjna Polska należy zgładzić.

Na kogo mogliśmy liczyć?

12 sierpnia 1920 roku na konferencji związków zawodowych i Partii Pracy proklamowano rozpoczęcie strajku generalnego w przypadku, gdyby rząd Wielkiej Brytanii nie zrezygnował z prowadzenia propolskiej polityki. Skądinąd brytyjskich elit nie trzeba było utwierdzać w niechęci do Polski (nieprzypadkowo jedna z prac prof. Andrzeja Nowaka na temat roku 1920 nosi tytuł „Pierwsza zdrada Zachodu”). Maurice Hankey, pierwszy sekretarz brytyjskiego rządu, zapewniał, iż premier Lloyd George wie, że nie cierpi on Polaków, „gardzi nimi” i nie wierzy, by „w dłuższej perspektywie można było ich uratować, a wreszcie,

Rozkaz gen. Tadeusza Rozwadowskiego z 14 sierpnia 1920 roku odczytany przed frontem wszystkich polskich oddziałów (z archiwum Centralnego Archiwum Wojskowego)

że wątplię, aby warto ich ratować”. Znamienny jest zwłaszcza fakt, iż 10 sierpnia, gdy szykowaliśmy się do decydującej bitwy, w londyńskim parlamencie przyjęto wysłannika Lenina – Kamieniewa, który słuchał, jak premier Wielkiej Brytanii bredzi, że odpowiedzialność na wojnę polsko-bolszewicką ponosi Polska! Warto też pamiętać, że Biuro Międzynarodowe Federacji Związków Zawodowych, w istocie będące filią II Międzynarodówki, zobligowało swoich członków, by przeforsowali embargo na dostawy amunicji do Polski. Stosunek państw Ententy do sprawy polskiej dobitnie obrazuje konferencja w Spa w lipcu 1920 roku. Przybyli do Belgii premier Władysław Grabski, licząc na wsparcie w negocjacjach polsko-bolszewickich, spotkał się niechęcią, przedstawiciele Ententy swoją pomoc uzależnili od znacznych ustępstw Polski. Przeświadczenie o rychłym upadku II RP było powszechnie, z czego skorzystali chociażby Czesi, którzy zajęli Zaolzie. Coraz bardziej osamotnieni w momencie, gdy kraj znalazł się nad przepaścią, mogliśmy liczyć przede wszystkim na Francuzów, Węgrów i Ukraińców. Podpisana 22 kwietnia 1920 roku w Warszawie umowa między Polską a Ukraińską Republiką Ludową połączyła państwa, które w obliczu wspólnego wroga postanowiły zewrzeć szereg. Do historii przeszła m.in. bohaterska postawa 6 Dywizji Strzelców, która dowodzona przez pułkownika Marko Bezruczkę weszła w skład 3 Armii. Generał Rydz-Śmigły w rozkazie z dnia 22 czerwca 1920 roku napisał: „6 dywizja ukraińska, zachowując hart ducha, mimo że cofając się, oddaje wojnę ojczyznę na pastwę wroga, jak wierny, dobry towarzysz broni pilnuje naszego północnego skrzydła”.

„Wszystko do zwycięstwa! Do broni!”

Armia Czerwona do zmasowanego ataku przystąpiła 4 lipca. 7 lipca Sowieci przekroczyli Berezynę, 14 lipca zdobyli Wilno, a 23 lipca wkroczyli do Grodna. Tuż po jego zdobyciu pewny swego

Tuchaczewski wydał rozkaz zajęcia Warszawy do 12 sierpnia. Władnym wypadku nie były to mrzonki, gdyż bolszewicy poculi krew po tym, jak pod koniec lipca po pokonaniu wkrótkim czasie ponad 400 km dotarli do linii Bugu. Preludium panowania imperium zła na Wisłę miał być zainstalowany 30 lipca w Białymstoku marionetkowy Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski (Polrewkom), którego zadaniem było przejęcie władzy na podbitych terenach. Julian Marchlewski, Feliks Dzierżyński i Feliks Kon, podobnie jak reszta ferajny z Komunistycznej Partii Robotniczej Polski, pomimo że w ich żyłach płynęła polska krew, zdradzili swoich rodaków. Oczywiście nie było to zaskoczenie, albowiem od momentu, gdy Polska wyrwała się z potrójnego ucisku zaborców, KPRP permanentnie negowała potrzebę funkcjonowania niepodległego państwa polskiego, tłumacząc jego istnienie jako sprzeczne z podstawowymi prawami historycznymi. „Polski proletariatus – zapisali komuniści w programie partii – odrzuca wszelkie polityczne rozwiązania związane zewolucją kapitalistycznego świata, takie jak autonomia, niepodległość i samookreślenie... Proletariatus sprzeciwia się wojnie o państwowe granice”.

Sytuacja Polski na przełomie czerwca i lipca była więcej niż trudna, dlatego 1 lipca sejm powołał Radę Obrony Państwa, a dwa dni później Józef Piłsudski wydał odezwę do narodu,

którą zakończył słowami: „Wszystko do zwycięstwa! Do broni!”. Finalnie nie bez znaczenia okazało się też utworzenie pod koniec lipca Inspektoratu Armii Ochotniczej z gen. Józefem Hallerem jako dowódcą, w ramach którego ogłoszono zaciąg do wojska.

Do armii zgłosiło się ok. 90 tys. ochotników, którzy uzupełnili oddziały frontowe, pełniąc służbę pomocniczą. Armia Polska, która w kwietniu liczyła 600 tys. osób, w sierpniu rozrosła się do blisko 1 mln żołnierzy.”

Widzieli księdza w komży i z krzyżem w ręku, a nad nim Matkę Boską”

Józef Piłsudski decydującą bitwę zamierzał stoczyć na obszarze pomiędzy Bugiem a Wisłą. Front Północny, dowodzony przez gen. Józefa Hallera, rozciągał się od granicy Prus Wschodnich po Puławę. Frontowi Środkowemu przebiegającemu od Puław, wzdłuż Wieprza do Sokala, przewodził gen. Edward Rydz-Śmigły. Zakości celem uformowanej nad Wkrą armii gen. Władysława Sikorskiego było niedopuszczenie do oskrzydlenia sił polskich od północy. Nielatwe zadanie przypadło frontowi południowemu, dowodzonemu przez gen. Wacława Iwaszkiewicza, który miał powstrzymać Konarmię Budionnego, obronić Lwów oraz pola naftowe Drohobycza. 13 sierpnia bolszewicy uderzyli na przedmieścia Warszawy. Rozpoczęły się dwudniowe walki o stolicę, najcięższe starcia odbyły się pod Radzyminem i Ossowem. Gdy jedni bili się z bronią wręku, inni modlili się w kościołach. „O ziszczenie się cudu Wisły” modlił się też Stanisław Stroiński, którego sformułowanie na stałe zakorzeniło się w polskiej pamięci (wykorzystywano je wedle politycznych potrzeb). I cud faktycznie nad-

szedł, bo 15 sierpnia w święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, dzień po tym, jak zginął człowiek symbol Bitwy Warszawskiej – ks. Ignacy Skorupko, przeszliśmy do kontruderzenia, rozbijając bolszewickie hordy. Przez lata spierano się, ile w triumfie z 1920 roku było wojkowego kunsztu, a ile pomocy opatrności, o którą miliony Polaków (łącznie z najwyższym dowództwem) wtenczas żarliwie się modlili. I choć, jak twierdził prof. Paweł Wieczorkiewicz, kluczem do sukcesu „było niezwykle precyzyjne dowodzenie i kalkulacja sił, którą Piłsudski mógł przeprowadzić m.in. dlatego, że polscy deszyfranci zdołali złamać kody sowieckie i Piłsudski miał znakomite, stuprocentowe rozeznanie w zamiarach dowództwa sowieckiego i w dyslokacji wojsk sowieckich”, to uciekający w popłochu bolszewicy opowiadali, że „do Warszawy szło im się dobrze, jednak miasta nie zdobyli, ponieważ zobaczyli [uwidzieli] nad stolicą Matkę Bożą i nie mogli z nią walczyć”. Skądinąd kard. Aleksander Kakowski w swoich wspomnieniach zanotował, że: „bolszewicy wzięci do niewoli opowiadali, że widzieli księdza w komży i z krzyżem w ręku, a nad nim Matkę Boską”. Setki najeżdźców ze Wschodu wyznały, że uciekli z pola bitwy, gdyż ratowali się ucieczką przed Matką Bożą.

„Na ziemi polskiej nie ma dla tych ludzi już ani tyle miejsca, ile zajmą stopy człowieka, ani tyle, ile zajmie mogiła”.

Józef Stalin miał powiedzieć, że: „komunizm pasuje Polsce jak siodło krowie”. Rzecz jasna na pejoratywne konotacje Polaków względem nowej świeckiej religii niepośledni wpływ miały wydarzenia z 1920 roku. Najeżdźca został pokonany, ale polscy komuniści, którzy wtenczas opowiedzieli się po stronie agresorów, na zawsze zostali zpiętnem zdrady. O tym, że zdrada Ojczyzny oznacza wieczną infamię pisał Stefan Żeromski w opowiadaniu „Na probostwie w Wyszku”, gdzie gościli członkowie niesławnej pamięci Polrewkomu. „Na odgłos

strzałów, rozlegających się za Bugiem dr Julian Marchlewski, jego kolega Feliks Dzierżyński pomazany od stóp do głów krwią ludzką, i szanowny weteran socjalizmu Feliks Kohn – dali drapakę z Wyszku. (...) Przed wyjazdem dr Julian Marchlewski powtarzał raz wraz melancholijnie:

Miałeś, chłopie, złoty róg, Miałeś, chłopie, czapkę z piór...

Został ci się ino sznur...

Jak w wielu innych rzeczach, tak i tutaj, niedosły władca mylił się zasadniczo. Złotego rogu Polski wcale wręku nie trzymał. (...) Nawet do biednego sznura od polskiego złotego rogu nie ma prawa ten najeżdźca. Kto na ziemi ojczystą, chociażby grzeszną i złą, wroga odwiecznego naprowadził, zdeptał ją, strącił, spłądował, spalił, złupił rękoma cudzoziemskiego żołdactwa, ten się wyzuł z ojczyzny. Nie może ona być dla niego już nigdy domem, ni miejscem spoczynku. Na ziemi polskiej nie ma dla tych ludzi już ani tyle miejsca, ile zajmą stopy człowieka, ani tyle, ile zajmie mogiła”. Komuniści niestety wrócili nad Wisłę, wbijając nam 17 września 1939 roku nóż w plecy. Ale wtedy świat wiedział już, czego może się po nich spodziewać. Cyniczni światowi przywódcy wprawdzie zabiegali

owzględy Stalina, ale o ogólnościach nie mogło już być mowy. I tylko zimny dreszcz przechodzi po plecach na myśl, jak potoczyłyby się losy świata, gdybyśmy w roku 1920 nie zatrzymali liczącej 4,5 mln żołnierzy największej armii na kontynencie, a rozpędzeni bolszewicy doszliby nad Łabę i połączyli siły z funkcjonującą tam potężną partią komunistyczną. „Byłby to system zarządzany nie z sowieckim bałaganiarstwem – które zostawiało miejsce na obchodzenie różnych praw, zarządzeń, paragrafów – ale z niemiecką dokładnością i pruskim drylem. To byłby system, który narzucono by nie na dziesiątki, lecz na setki lat” – powiedział w 2008 roku prof. Paweł Wieczorkiewicz. 15 sierpnia, obchodząc święto kościelne, maryjne, państwowe i wojskowe, pamiętajmy o długu wdzięczności wobec przodków. „Wiedzieliście, że urodziłem się w roku 1920, w maju, w tym czasie, kiedy bolszewicy szli na Warszawę. I dlatego noszę w sobie od urodzenia wielki dług w stosunku do tych, którzy wówczas podjęli walkę z najeżdźcą i zwyciężyli, płacąc za to swoim życiem” – powiedział w 1999 roku na cmentarzu w Radzyminie św. Jan Paweł II.

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

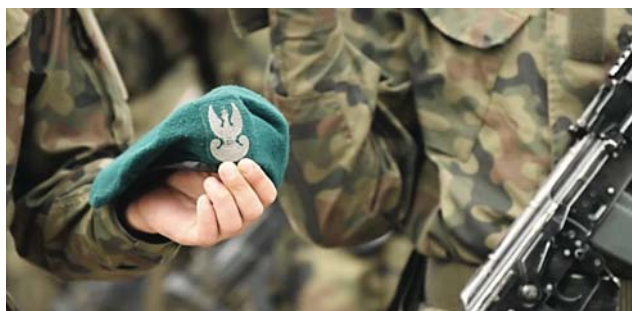

WOJEWÓDZKIE OBCHODY ŚWIĘTA WOJSKA POLSKIEGO W ELBLĄGU

W PIĄTEK, 14 SIERPNIA 2026 ROKU, ELBLĄG STANIE SIĘ CENTRUM WOJEWÓDZKICH OBCHODÓW ŚWIĘTA WOJSKA POLSKIEGO.

W programie uroczystości zaplanowano mszę świętą, przemarsz ulicami miasta, apel pamięci, defiladę oraz pokaz sprzętu wojskowego 16 Pomorskiej Dywizji Zmechanizowanej. Na uczestników będzie czekać także tradycyjna wojskowa grochówka.

Do udziału w wydarzeniu zaproszeni są mieszkańcy Elbląga, całego województwa warmińsko-mazurskiego oraz turyści odwiedzający region.

HARMONOGRAM UROCZYSTOŚCI (14 sierpnia 2026 r.):

10:00 – Msza święta w katedrze pw. św. Mikołaja w Elblągu
11:15 – Przemarsz z katedry na plac Kazimierza Jagiellończyka
12:00 – Uroczysty apel na placu Kazimierza Jagiellończyka: Podniesienie flagi państwowej
13:15 – Defilada wojskowa
13:30 – Serwowanie wojskowej grochówki
W godzinach 12-17 na parkingu obok placu Kazimierza Jagiellończyka odbywać się będzie pokaz sprzętu wojskowego będącego na wyposażeniu 16 Dywizji Zmechanizowanej. Będzie to okazja, aby z bliska obejrzeć pojazdy oraz nowoczesne wyposażenie wykorzystywane przez żołnierzy polskiej armii.

W dniach 19–23 sierpnia na Starym Mieście w Elblągu odbędzie się XX Elbląskie Święto Chleba. Organizatorzy opublikowali szczegółowy program wydarzenia. W planach są koncerty, spektakle plenerowe, jarmark produktów regionalnych oraz pokazy na Rzece Elbląg.

Sercem kilkudniowej imprezy tradycyjnie będzie Jarmark Produktów Regionalnych. Stoiska handlowe na Starym Mieście będą otwarte od środy do niedzieli w godzinach od 10:00 (wśród od 15:00) do wieczora.

PROGRAM WYDARZENIA

Środa, 19 sierpnia

15:00–20:00 – Jarmark Produktów Regionalnych

Czwartek, 20 sierpnia

10:00–20:00 – Jarmark Produktów Regionalnych

Piątek, 21 sierpnia

10:00–23:00 – Jarmark Produktów Regionalnych

19:00 – Koncert: Morningstar i Elbląska Orkiestra Kameralna

ELBLĄSKIE ŚWIĘTO CHLEBA 2026: KTO WYSTĄPI?

tańca z ogniem i światłem (Dziedziniec Muzeum)
21:30 – Miasto.Błaski – widowisko plenerowe (Dziedziniec Muzeum / Rzece Elbląg)
Niedziela, 23 sierpnia
10:00–21:00 – Jarmark Produktów Regionalnych
14:00 – Smaki Regionu (degustacja potraw) (Bulwar Zygmunta Augusta)
19:00 – Koncert: Earl Thomas Gospel Show feat. Sister Leola (Scena przy Katedrze)
21:00 – „Astro Elbląg” – plenerowe widowisko teatralne (Plac przy Katedrze)
Dodatkowe atrakcje
W trakcie trwania imprezy na Starym Mieście dostępne będą także:
Magiczna Brama Piekarczyka oraz Highline (spacer po linie)
Strefy tematyczne: Zdrowia, Seniora oraz Prezentacje Elbląskich Klubów Sportowych
Warsztaty artystyczne, występy lokalnych artystów oraz wesołe miasteczko

KAMILA KORNACKA

TRZY SAMORZĄDY CHCĄ WYBUDOWAĆ ŚCIEŻKĘ ROWEROWĄ W KAZIMIERZOWIE

W KAZIMIERZOWIE MA POWSTAĆ ŚCIEŻKA PIESZO-ROWEROWA. TO WSPÓLNY PROJEKT TRZECH SAMORZĄDÓW: MIASTA ELBLĄG, GMINY ELBLĄG I POWIATU ELBLĄSKIEGO. ZAPLANOWANY ODCINEK LICZY 725 METRÓW. TRWA JUŻ PRZETARG NA WYBÓR WYKONAWCY, ALE REALIZACJA INWESTYCJI BĘDZIE ZALEŻAŁA OD PRYZNANIA UNIJNEGO DOFINANSOWANIA.

Elbląg złożył wniosek o dofinansowanie inwestycji z Funduszy Europejskich. — Planowana inwestycja jest projektem partnerskim realizowanym w ramach programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT MOF) Elbląga. To specjalna pula środków europejskich przeznaczona na wspólne przedsięwzięcia Elbląga oraz samorządów tworzących nasz subregion. Dzięki temu mechanizmowi możliwa jest realizacja większej liczby inwestycji służących mieszkańcom całego obszaru funkcjonalnego, a nie wyłącznie jednej gminy — poinformował Urząd Miejski w Elblągu. Jeśli dofinansowanie zostanie przyznane, wkład własny do inwestycji zapewnią wspólnie miasto Elbląg, gmina Elbląg i powiat elbląski. Inwestorem będzie miasto Elbląg. — Rola miasta Elbląg jako inwestora wynika z uzgodnień partnerów samorządowych i ma na celu sprawną realizację projektu — wyjaśnił ratusz. Nowa trasa ma mieć 725 metrów. W ramach inwestycji zaplanowano również przebudowę zjazdów, budowę zatoki autobusowej, dojść do przystan-

ków i przejść dla pieszych. Powstanie też oświetlenie uliczne i kanalizacja deszczowa. Projekt obejmuje ponadto nowe oznakowanie oraz zagospodarowanie zieleni. Jeżeli miasto otrzyma unijne pieniądze, inwestycja powinna zostać zrealizowana w pierwszej połowie 2027 roku. Warto dodać, że to niejedyna nowa trasa rowerowa, którą chce wybudować Elbląg.

— Miasto Elbląg prowadzi obecnie postępowanie przetargowe na kolejną ważną inwestycję rowerową, czyli budowę ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż ul. Królewickiej do granic miasta w Dąbrowie. To długo oczekiwane przedsięwzięcie pozwoli połączyć kolejny odcinek wyjazdu z Elbląga nowoczesną i bezpieczną infrastrukturą pieszo-rowerową oraz stworzy możliwość dalszego rozwoju sieci tras w kierunku gmin sąsiednich. Oba przedsięwzięcia są elementem konsekwentnie realizowanej polityki rozwoju infrastruktury rowerowej i pokazują, że współpraca samorządów oraz skuteczne pozyskiwanie środków europejskich pozwalają realizować inwestycje ważne dla mieszkańców całego regionu — przekazał elbląski ratusz.

ŹRÓDŁO: URZĄD MIEJSKI W ELBLĄGU

REKLAMA

komunikat

OBWIESZCZENIE

Zgodnie z art. 72 ust. 6, w związku z art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 670)

Starosta Elbląski

podaje do publicznej wiadomości, że z dniem 06.08.2026 r. na wniosek Gminy Tolkmicko, Plac Wolności 3, 82-340 Tolkmicko, z dnia 21.05.2026 r. została wydana decyzja nr 233/26 o zmianie decyzji nr 367/17 z dnia 28.11.2017 r. pozwolenia na budowę obejmującego modernizację układu technologicznego oczyszczalni ścieków w zakresie zmniejszenia energochłonności – produkcji energii elektrycznej i ciepłej z biogazu na potrzeby własne dla zadania: „Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków wraz z obiektami gospodarki osadem nadmiernym i budową bioelektrowni” z lokalizacją na działkach nr 2/23, 2/24, 8/22, 8/25, 18/1, 18/2, 22/26, 22/27, 22/29, obręb ewidencyjny Kadyny, jednostka ewidencyjna Tolkmicko, zmienionej decyzją nr 4/24 z dnia 09.01.2024 r. oraz decyzją nr 367/24 z dnia 13.11.2024 r.

W związku z powyższym strony postępowania w terminie 14 dni od daty publikacji niniejszego obwieszczenia mogą zapoznać się z aktami sprawy oraz wnieść odwołanie od decyzji.

Akta sprawy dostępne są w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Elblągu, ul. Saperów 14A, 82-300 Elbląg. Pokój nr 312, III piętro, w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki w godz. 7.30-13.00, w środy w godz. 7.30-17.00 (tel. 55 239-49-55), Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa – tel. 55 239-49-56.

TU ZAWSZE WIDAĆ GWIAZDY

ALICJA SOKÓŁ, REŻYSERKA I SCENARZYSTKA MIESZKAJĄCA W BRANIEWIE, PO RAZ KOLEJNY OSADZIŁA SVOJĄ HISTORIĘ W RODZINNYCH STRONACH. TYM RAZEM WYBRAŁA FROMBORK. TO TUTAJ ROZGRYWA SIĘ AKCJA AUDIOSERIALU „TUNELE”. TOWARZYSZYLIŚMY EKIPIE PODCZAS ZDJĘĆ W WIEŻY RADZIEJOWSKIEGO.

28-letnia Alicja Sokół jest absolwentką i wykładowczynią Warszawskiej Szkoły Filmowej. Wcześniej w Braniewie i okolicach Nowej Pasłęki powstawał jej film „Mój brat Rybak”. Produkcja zdobyła Nagrodę im. Lucjana Bokińca dla najlepszego filmu krótkometrażowego podczas 46. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni.

Przez pewien czas Alicja Sokół mieszkała w Warszawie, później wróciła do Braniewa.

— Wróciłam na te tereny, bo one najbardziej mnie inspirują do tworzenia różnych historii czy filmów — mówi.

Audioserial „Tunele” opowiada o trójce młodych ludzi. Jeden z bohaterów, Niko, natrafia na zapiski badaczy z czasów II wojny światowej i na sieć tuneli pod Fromborkiem. Decyduje się na podróż przez podziemia. Kiedy znika, siostra uznaje go za zaginionego i razem z jego przyjacielem próbują go odnaleźć. Podążają śladem nagrań pozostawionych na dyktafonach.

W historii pojawiają się elementy fantastyczne, m.in. czarownice i postać nazwana Zjawą, która jest głosem rozsądku dla głównych bohaterów.

— Ja od zawsze lubiłam historie fantastyczne. Jestem wielką fanką Harry’ego Pottera, całe życie marzyłam, żeby jakaś wielka magia zdarzyła się w moim życiu. I tak wyszło, że przez to, że piszę, ta magia realizuje się właśnie w moim pisaniu, w moich historiach — mówi Sokół.

Ważną postacią w „Tunelach” jest również Mikołaj Kopernik.

— Frombork od zawsze w moich oczach był bardzo

Od lewej: producent Grzegorz Betlej, reżyserka i scenarzystka Alicja Sokół oraz fotograf Łukasz Sokół

W rolach głównych audioserialu występują Antonina Zatoń, Jan Scardina i Bruno Błach-Baar

Zdjęcia do promocji „Tuneli” powstawały m.in. w Wieży Radziejowskiej we Fromborku

— Frombork od zawsze był dla mnie bardzo magicznym miejscem. Tu zawsze widać gwiazdy — mówi braniewianka Alicja Sokół

magicznym miejscem. Po pierwsze, Mikołaj Kopernik odkrył teorię heliocentryczną właśnie tutaj i myślałem, że to, że pod naszym fromborskim niebem stały się tak wielkie odkrycia, zasługują na duży rozgłos i po prostu na świetną historię fantastyczną. Tak gdzieś poczułam. Te gwiazdy fromborskie mnie dotknęły — opowiada Alicja Sokół.

W historii wykorzystano kilka miejsc związanych z Fromborkiem i jego okolicami. Są wśród nich Wzgórze Katedralne i moło we Fromborku, Narusa pod Fromborkiem oraz dreżyny kolejowe w Tolkmicku. Pojawia się również Zalew Wiślany. Najważniejszym elementem fabuły pozostają jednak tytułowe tunele.

— Ta natura przede wszystkim mnie inspiruje do pisania. Piękno Zalewu Wiślanego. Tu zawsze widać gwiazdy, to jest dla mnie najlepsze. Zawsze jak wracam gdzieś z Warszawy, to te gwiazdy gdzieś mnie zachwycają — mówi Alicja Sokół.

Producentem „Tuneli” jest Grzegorz Betlej. W rolach głównych występują Antonina Zatoń, Jan Scardina i Bruno Błach-Baar.

— Jest to serial audio, czyli taki prawdziwy serial, któremu właściwie nie brakuje niczego poza obrazem. Wszystko inne się zgadza, są aktorzy, pełne udźwiękowienie, montaż i tak dalej — mówi Grzegorz Betlej.

Producent przyznaje, że po przeczytaniu scenariusza nie widział potrzeby wprowadzania dużych zmian.

— Ta historia jest po prostu bardzo dobrze napisana. Dostałem scenariusz i po przeczytaniu właściwie nie miałem żadnych uwag. Wierzyłem w to, że to jest coś, czego nie trzeba tysiąc razy poprawiać, tylko to się po prostu broni — mówi.

Produkcja jest skierowana przede wszystkim do młodzieży.

— Myślę, że w tym kraju powstaje niewiele bardzo dobrych produkcji dla młodzieży, a mam wrażenie, że to jest taka niezaspodowana nisza. Poza tym bardzo popularny był jeszcze do niedawna serial „Stranger Things”, a w Polsce brakowało nam tego typu produkcji. Pomyśleliśmy więc, że to jest chyba bardzo dobry moment, żeby taka produkcja powstała. Wychowywaliśmy się też na „Panu Samochodzik”, gdzie historia była osadzona w naszej rzeczywistości, trochę średniowiecznej, trochę bajkowej, ale unowocześnionej przez ten nowoczesny, pływający samochód. Tam też były różne zaskakujące historie — dodaje Grzegorz Betlej.

Towarzyszyliśmy ekipie podczas realizacji zdjęć promujących audioserial „Tunele” w Wieży Radziejowskiej we Fromborku. Za fotografie odpowiadał Łukasz Sokół.

— Robimy bardzo dużo okładek do audiobooków, ale najczęściej te kreacje powstają w studiu. Tym razem wyjątkowe jest to, że przyjeżdżamy na konkretną lokalizację i robimy zdjęcia w prawdziwych miejscach.

Oczywiście później, ze względu na fantastyczny charakter tej historii, pewne elementy zostaną jeszcze dodane. Jednak nie będzie to wszystko wygenerowane, tak jak często robimy w studiu. Olbrzymią wartością jest właśnie to, że pracujemy w prawdziwych lokalizacjach. W tej chwili znajdujemy się w wieży, potem pójdziemy na podzamcze. W takiej formie robimy to właściwie pierwszy raz. Zdarzało się, że pracowaliśmy w plenerze, ale nigdy wcześniej konkretne miejsce nie było bohaterem — opowiada Łukasz Sokół.

W Narusie powstały nocne zdjęcia z wykorzystaniem dymu i światła.

— Wszystkie te efekty będziemy robić tutaj na miejscu analogowo. Nie będą, tak jak dzisiaj jest bardzo modne, generowane przez sztuczną inteligencję, tylko naprawdę robimy to sami. To jest bardzo ekscytujące i zawsze ciekawe, kiedy możemy język słowa przełożyć na język wyobraźni i wizualizować to, co ktoś napisał — mówił podczas realizacji zdjęć Łukasz Sokół.

Alicja Sokół ma na koncie także filmy dokumentalne „Nie jesteśmy przyjaciółkami” i „Trzy samochody”. Jest współautorką „Random”, pierwszego polskiego serialu łączącego słuchowisko i film. Napisała również scenariusze do czwartego sezonu serialu „Kontrola”, filmu „Moje Stare” oraz „Też to słyszcie”.

Audioserial „Tunele” jest już dostępny w Empik Go.

EWELINA GULIŃSKA

NOWE DEFIBRYLATORY KONTRA WANDALE

NOWE, OGÓLNODOSTĘPNE DEFIBRYLATORY AED NA ULICACH ELBLĄGA MAJĄ RATOWAĆ LUDZKIE ŻYCIE W KRYTYCZNYCH MOMENTACH. NIESTETY, ZAMIAST DBAŁOŚCI O BEZCENNY SPRZĘT, POJAWIŁ SIĘ PROBLEM BEZMYŚLNEGO WANDALIZMU. STRAŻ MIEJSKA WYDAŁA PILNY KOMUNIKAT I PRZYPOMINA: KAPSUŁY Z URZĄDZENIAMI SĄ POD NADZOREM KAMER, A ZA ICH NISZCZENIE GROŻĄ SUROWE KARY.

W przestrzeni miejskiej Elbląga pojawiły się niedawno nowe, ogólnodostępne defibrylatory AED. Te nowoczesne i proste w obsłudze urządzenia zostały zainstalowane po to, aby w przypadku nagłego zatrzymania krążenia każdy przechodzień mógł udzielić natychmiastowej, ratującej życie pomocy.

Niestety, służby miejskie w ostatnim czasie zaobserwowały niepokojącą tendencję. Kapsuły chroniące cenny sprzęt ratunkowy są przez niektóre osoby traktowane jak obiekt bezmyślnej rozrywki. Strażnicy zwracają uwagę, że dewastacja obudów zagrazić może sprawności urządzeń wtedy, gdy będą one naprawdę potrzebne.

– Defibrylator AED to nie „Kółko Fortuny”, a jedyną nagrodą, jaką można w nim wygrać, jest ludzkie życie – przypominają stanowczo strażnicy miejscy.

Niszczenie sprzętu to przestępstwo

Służby ostrzegają: To nie jest gra: Kręcenie iszarpanie

obudową dla zabawy uszkadza delikatne mechanizmy zabezpieczające, co w skrajnym przypadku może uniemożliwić lub opóźnić szybkie wydobycie defibrylatora w sytuacji zagrożenia życia.

Grożą wysokie kary: Niszczenie urządzeń służących do ratowania zdrowia i życia jest przestępstwem, za które grożą surowe konsekwencje prawne oraz finansowe.

Monitoring działa: Służby przypominają, że miej-

sca montażu AED oraz przestrzeń wokół nich są objęte nadzorem kamer. Wandalizm nie pozostanie bezkarny.

Jak zareagować w sytuacji zagrożenia?

Przy okazji apelu Straż Miejska przypomina podstawowe zasady postępowania w przypadku nagłego zatrzymania krążenia u drugiej osoby:

- Natychmiast wezwij po-

moc, dzwoniąc pod numer alarmowy 112.

- Rozpocznij resuscytację krążeniowo-oddechową (uciśnięcia klatki piersiowej).

- Jak najszybciej przynieś i użyj najbliższego dostępnego defibrylatora AED – nie obawiaj się go użyć, urządzenie jest bardzo „mądre”, a jego obsługa instynktowna. Sprzęt sam krok po kroku przeprowadzi Cię przez całą procedurę za pomocą poleceń głosowych.

SŁOIK Z NAKLEJKĄ ZDRADZIŁ 18-LATKA

Nocna interwencja dotycząca pijanego kierowcy, który miał wsiadać do auta na parkingu elbląskiego Starego Miasta zakończyła się zupełnie inaczej, niż można byłoby zakładać. Policjanci zamiast na pijanego za kółkiem, trafili na 18-latkę, który miał przy sobie słoik z bardzo wymowną naklejką.

Sytuacja miała miejsce około godziny 1:30 w nocy na jednym z parkingów na elbląskim Starym Mieście. Mundurowi z patrolu prewencji zostali skierowani na miejsce po zgłoszeniu, z którego wynikało, że nietrzeźwy mężczyzna próbuje wsiąść do samochodu i odjechać.

Gdy funkcjonariusze dotarli na miejsce, zastali grupę młodych ludzi. 19-letni właściciel pojazdu wyjaśnił policjantom, że nie zamierzał prowadzić auta pod wpływem alkoholu, a jedynie chciał zabrać ze środka bagaż.

Uwagę policjantów przykuł jednak towarzyszący mu 18-letni kolega. Młody mężczyzna zachowywał się nerwowo. Co więcej, wokół niego dało się wyczuć charakterystyczną woń marihuany.

Powód zdenerwowania wyszedł na jaw chwilę później. Przy 18-latku znaleziono szklany słoik, na którym umieszczona była sporych rozmiarów naklejka z motywem liścia konopi indyjskich. Testy policyjne szybko potwierdziły przypuszczenia – znajdujący się wewnątrz zielony susz to marihuana.

Jak przekazuje nadkom. Krzysztof Nowacki, oficer prasowy KMP w Elblągu, 18-latek został zatrzymany i spędził resztę nocy w policyjnym areszcie. Za posiadanie środków odurzających grozi mu teraz kara do 3 lat pozbawienia wolności.

foto: KMP Elbląg

Rodzina wezwała policję do 28-letniego mężczyzny, który miał zachowywać się agresywnie i być mocno pobudzony. Funkcjonariusze znaleźli przy nim woreczek z suszem. Przeszukanie jego pokoju ujawniło większą ilość narkotyków oraz przedmioty mogące służyć do ich porcjowania.

Funkcjonariusze interweniowali w związku z agresywnym zachowaniem 28-latkę. Mężczyzna był mocno pobudzony. Policjanci, którzy pojawili się w mieszkaniu, zauważyli, że zkieśnieni mężczyźni wystawiali foliowe woreczki z suszem.

TO ZNALEŻLI W JEGO POKOJU

28-latek tłumaczył, że chciał go „zapalić”, ponieważ miało go to uspokoić. Policjanci postanowili sprawdzić jego pokój.

Podczas przeszukania funkcjonariusze znaleźli narkotyki, elektroniczne wagi, anaboliki oraz dużą liczbę woreczków struno-

wych. Łącznie policjanci zabezpieczyli: 174 gramy amfetaminy, około 2 gramy marihuany i 17 gramów haszyszu.

Znalezione przedmioty oraz ilość zabezpieczonych substancji stały się podstawą dalszych czynności wobec 28-latkę.

Mężczyzna został zatrzymany i usłyszał zarzut usiłowania wprowadzenia do obrotu znacznej ilości środków odurzających. Za zarzucany czyn może mu grozić kara do 12 lat pozbawienia wolności.

O dalszym losie 28-latkę zdecyduje postępowanie prowadzone w tej sprawie.

REKLAMA

komunikat

WÓJT GMINY LELKOWO

informuje,

że w siedzibie Urzędu Gminy Lelkowo oraz na stronach <https://bi-plelkowo.warmia.mazury.pl/> i <https://lelkowo.warmia.mazury.pl/>, na okres 21 dni zostało zamieszczone Zarządzenie nr 38/2026 Wójta Gminy Lelkowo z dnia 11 sierpnia 2026 r. w sprawie sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lelkowo, przeznaczonej do zbycia w drodze darowizny na rzecz Powiatu Braniewskiego oraz Zarządzenie nr 39/2026 Wójta Gminy Lelkowo z dnia 13 sierpnia 2026 r. w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia w trybie przetargu ustnego nieograniczonego, stanowiących własność Gminy Lelkowo, a także Zarządzenie nr 40/2026 Wójta Gminy Lelkowo z dnia 13 sierpnia 2026 r. w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, stanowiących własność Gminy Lelkowo.

Sprawę lekarza z Powiatowego Centrum Medycznego w Braniewie jako pierwsze ujawniły Interia i Polsat News. Według ich ustaleń w 2024 roku otrzymał on prawie 1,8 mln zł, a w dokumentacji pojawiały się miesiące z ponad tysiącem rozliczonych godzin oraz doby, w których suma różnych świadczeń i gotowości sięgała 48, 62, a nawet 72 godzin. Sprawą zajmuje się prokuratura. Dotychczas nikomu nie przedstawiono zarzutów. „Gazeta Olsztyńska” zaczęła sprawdzać ten przypadek dalej. Docieraliśmy do kolejnych dokumentów, pytaliśmy szpitale, w których lekarz pracował później, i porównywaliśmy daty. I właśnie otrzymaliśmy bardzo ważny brakujący element tej układanki.

Najpierw Ostróda, potem Nidzica

W odpowiedzi datowanej na 10 sierpnia Szpital w Ostródzie oficjalnie potwierdził, że lekarz od „72 godzin na dobę” świadczy tam usługi od 9 maja 2025 roku. Pracuje na podstawie kontraktu cywilnoprawnego w Oddziale Chirurgii Ogólnej, Izbie Przyjęć, Poradni Chirurgii Ogólnej i POZ. Pełni dyżury, zabezpiecza oddział oraz chirurgicznie Izbę Przyjęć.

Zwześniejszej oficjalnej odpowiedzi ZOZ w Nidzicy, że ten sam lekarz rozpoczął tam pracę 16 maja 2025 roku. W całym 2025 roku wykazał w Nidzicy 1573 godziny i otrzymał 346 170 zł brutto. A co robił wtedy w Braniewie?

Z dokumentów, do których wcześniej dotarliśmy, wynika, że tylko w maju 2025 roku miał tam rozliczone 663 godziny: 239 na chirurgii, 209 w zespole ratownictwa medycznego „S” i 215 w ramach zabezpieczenia. Taką liczbę godzin wskazał pełnomocnik lekarza, odpierając zarzut szpitala, że jego klient „uchylał się od pracy”.

Od 16 maja mamy więc trzy placówki jednocześnie: Braniewo, Ostródę i Nidzicę. Żeby jednak jednoznacznie stwierdzić, że konkretne godziny pracy

TRZY SZPITALE, JEDEN LEKARZ

Po tygodniach oczekiwania Szpital w Ostródzie odpowiedział na część naszych pytań. Wiemy już, że w maju 2025 r. lekarz z Braniewa, znany z rozliczeń sięgających 1,8 mln zł rocznie i nawet 72 godzin w jednej dobie, świadczył usługi równolegle dla trzech szpitali.

w tych szpitalach nakładały się na siebie, trzeba zestawić dokładne grafiki. I właśnie tutaj pojawia się najważniejszy problem.

Nikt nie porównywał grafików

Zapytaliśmy Szpital w Ostródzie wprost, czy wiedział o pracy lekarza w Braniewie i Nidzicy. Odpowiedź: szpital nie zbierał informacji dotyczących pracy lekarza w innych podmiotach.

Czy lekarz musiał składać oświadczenia o zatrudnieniu gdzie indziej i możliwym nakładaniu się grafików? Nie. Czy Ostróda porównywała jego godziny z harmonogramami innych placówek? Nie. Szpital stwierdził, że „nie było ta-

kiej potrzeby”, ponieważ zatwierdzone w Ostródzie grafiki nie budziły wątpliwości.

Co więcej, po publikacjach dotyczących rozliczeń w Braniewie nie przeprowadzono specjalnej kontroli ostródzkich grafików, umów i faktur tego lekarza. Szpital nie zwracał się też do niego o dodatkowe wyjaśnienia ani nie kontaktował się w tej sprawie z PCM w Braniewie, ZOZ w Nidzicy, NFZ czy prokuraturą. Powód podany w odpowiedzi jest ten sam: nie było takiej potrzeby.

Ostróda wyjaśnia natomiast, jak działa jej wewnętrzna kontrola. Grafiki lekarza sporządza i zatwierdza ordynator od-

ziału. Faktury sprawdza dział kadr, a zatwierdza je prezes zarządu.

Ile godzin? Ile pieniędzy?

Na dwa kluczowe pytania odpowiedzi nadal nie mamy. Zapytaliśmy, ile dokładnie Szpital w Ostródzie wypłacił lekarzowi w poszczególnych latach oraz ile godzin pracy, dyżurów i gotowości zostało rozliczonych. Placówka poinformowała, że wydana decyzję administracyjną w sprawie odpowiedzi na te pytania.

Nie możemy więc jeszcze zestawień maja 2025 roku godzina po godzinie: 663 godzin w Braniewie plus praca rozpoczęta 9 maja w Ostródzie i 16 maja w Nidzicy.

Jest jeszcze jeden interesujący wątek. Szpital poinformował, że dyrektor ds. ekonomicznych uczestniczy we wszystkich komisjach konkursowych dotyczących udzielania świadczeń medycznych i bierze udział w negocjowaniu warunków umów. Funkcję dyrektora ds. ekonomicznych w Ostródzie pełni obecnie Bożena Duduś — była prezes PCM w Braniewie, za której kadencji miały miejsce rekordowe rozliczenia lekarza.

System widzi tylko swój kawałek

Odpowiedzi z Nidzicy i Ostródy pokazują szerszy problem. Nidzica przekazała nam, że nie ma podstaw prawnych, aby sprawdzać pracę lekarza w innych placówkach. Ostróda z kolei przyznaje, że takich informacji nie zbierała i nie widziała potrzeby porównywania grafików.

Każdy szpital sprawdza więc własną listę obecności, własny grafik i własną fakturę. Brakuje mechanizmu pozwalającego spojrzeć na całość.

Właśnie takie przypadki znalazły się w centrum ogólnopolskiej dyskusji rozpoczętej po kolejnych

publikacjach dotyczących gigantycznych kontraktów medycznych, w tym sprawy Szpitala Południowego opisaną przez Zero.pl. Ministerstwo Zdrowia zapowiedziało m.in. możliwość analizowania wynagrodzeń medyków według numerów PESEL i prawa wykonywania zawodu, raportowanie rzeczywistych grafików do NFZ oraz ograniczenia dotyczące pracy w wielu placówkach.

Sprawa nie gaśnie. Także Ostróda znalazła się pod lupą po ujawnieniu przez Interię wypłaty 91 462,26 zł za 56 wykazanych godzin innemu lekarzowi. Proste podzielenie tych wartości daje 1633,25 zł za godzinę, choć nie musi oznaczać rzeczywistej stawki kontraktowej, ponieważ rozliczenie mogło obejmować także procedury i inne składniki. Dyrektor szpitala odpowiedziała oświadczeniem, z którego wynika przede wszystkim to, że „jest oburzona atakami na szpital”.

Nadal zbieramy dokumenty i odpowiedzi ze szpitali Warmii i Mazur. Przygotowujemy szerszy raport o zarobkach lekarzy, kontraktach, godzinach oraz systemie ich kontroli.

JAN BERDYCKI

STWORZYŁ SETKI TELEKAMER, A TERAZ GIGANTYCZNĄ FIGURĘ MATKI BOŻEJ

ADAM KUBA MATEJKOWSKI Z PŁOWĘŻA MA NA SWOIM KONCIE SETKI CHARAKTERYSTYCZNYCH STATUETEK TELEKAMER. TYM RAZEM JEGO KLIMATYCZNA PRACOWNIA STAŁA SIĘ MIEJSCEM NARODZIN PROJEKTU O ZUPEŁNIE INNEJ SKALI. ARTYSTA ZAPROJEKTOWAŁ MONUMENTALNĄ FIGURĘ MATKI BOŻEJ MIŁOSIERNEJ, KTÓRA MA PONAD 55 METRÓW WYSOKOŚCI. POWSTAŁA ONA W KONOTOPIU W POWIECIE LIPNOWSKIM I NIEBAWEM BĘDZIE POŚWIĘCONA.

Adam Kuba Matejkowski od lat mieszka i pracuje w Płowężu, niewielkiej miejscowości położonej na granicy powiatów nowomiejskiego i brodnickiego. Tu ma swoją galerię artystyczną. Choć jego nazwisko znane jest przede wszystkim w środowisku twórców, jego dzieła rozpoznają także tysiące Polaków. To właśnie Matejkowski wykonywał słynne statuetki Telekamer. Teraz artysta zmierzył się z projektem, którego rozmiar robi ogromne wrażenie.

Z Zakopanego i Warszawy do Płowęża

Droga artysty do niewielkiego Płowęża rozpoczęła się w Zakopanem. Matejkowski ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Antoniego Kenara. Następnie studiował rzeźbę na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W 1979 roku został absolwentem uczelni, a później rozpoczął na niej pracę jako wykładowca. Z warszawską ASP był związany do 1989 roku. Przed laty zdecydował się jednak zamieszkać w Płowężu w gminie Jabłonowo Pomorskie. To właśnie tutaj prowadzi swoją

pracownię i realizuje kolejne projekty.

Wykonał już kilkaset słynnych Telekamer

Jednym z najbardziej znanych dzieł związanych z Matejkowskim są Telekamery. Artysta wykonał ich już kilkaset. Statuetki mogą wydawać się identyczne, jednak każda z nich ma swoje drobne różnice. Wszystkie są wykonywane ręcznie, a następnie sygnowane datą i numerowane. Projektantką charakterystycznych statuetek jest Dorota Banasik, studentka Matejkowskiego z czasów jego

pracy na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Stworzył figurę wyższą od Chrystusa ze Świebodzina

Największym wyzwaniem, z jakim obecnie mierzył się artysta, jest monumentalna figura Matki Bożej Miłosiernej. Powstała ona w Konotopiu w powiecie lipnowskim jako wotum wdzięczności Grażyny i Romana Karkosików, biznesmenów z Torunia. Figura ma ponad 55 metrów wysokości. Oznacza to, że będzie wyższa od słynnego posągu Chrystusa Króla w Świebodzinie. Sam projekt oraz modele rzeźby powstały w pracowni Matejkowskiego w Płowężu.

Artysta odpowiada również za projekt podstawy monumentu. Stanowi integralną część całej kompozycji, a jednocześnie jest wykorzystany jako taras widokowy. – Jestem autorem rzeźby, jak i projektu podstawy, która stanowi całość kompozycji obiektu. Ta część pełni funkcję tarasu widokowego dla odwiedzających to miejsce – wyjaśnia Kuba Matejkowski.

W podstawie zaplanowano również pieczary. Mają one chronić przed wiatrem, ale ich forma nawiązuje także do rzymskich katakumb, w których

pierwsi chrześcijanie spotykali się na modlitwie.

Dwa metry ma najmniejszy palec figury

Matejkowski przygotował dwa modele Matki Bożej. Jeden wykonano z brązu, drugi to odlew gipsowy. Oba mają po dwa metry wysokości i zostały wykonane w skali 1:20.

Rozmiary modelu dobrze pokazują skalę całego przedsięwzięcia. Jedną z najbardziej zaskakujących informacji dotyczących dłoni przyszłej figury. Najmniejszy palec monumentalnej Matki Bożej ma aż dwa metry długości.

Do współpracy zaprosił swoich byłych studentów

Tak ogromnego projektu nie da się zrealizować w pojedynkę. Matejkowski zaprosił do współpracy dwóch swoich byłych studentów – Krzysztofa Skórę z Chełma oraz Marka Pursa z Sowiej Woli.

– Ta budowa jest sporym wyzwaniem. Przy takich pracach jedna głowa to za mało, dlatego zaprosiłem do współpracy dwóch rzeźbiarzy – moich byłych studentów Krzysztofa Skórę z Chełma i Marka Pursa z Sowiej Woli, których znam i wiem, jak pracują. Wszyscy trzej jesteśmy absolwentami Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie – mówił artysta.

Przy tworzeniu modelu pracował również muzyk Radosław Koprowski z Górali w powiecie brodnickim.

Artysta chce, by figura była inna niż wszystkie

Matejkowski podkreśla, że zależało mu na stworzeniu nietypowego wizerunku Matki Bożej. Postać ma nie tylko imponować rozmiarami, ale przede wszystkim nawiązywać relację z osobą, która znajdzie się u jej stóp. – Tu Matka Boska pochyla głowę i szuka kontaktu wzrokowego oraz wyciąga do nas ręce, chcąc nas przytulić, porozmawiać i pocieszyć – opisuje swoją wizję artysta. Jak dodaje, możliwość udziału w tym przed-

sięwzięciu był dla niego czymś więcej niż kolejnym projektem zawodowym.

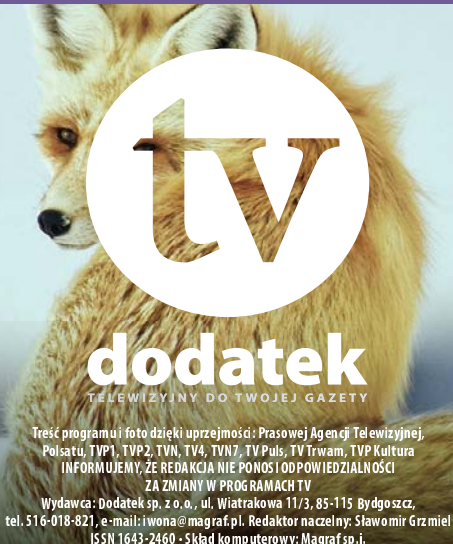
– Idea, która przyświeca temu przedsięwzięciu, jest tak piękna i czysta, że samo uczestnictwo w tym dziele jest dla mnie radością i wyjątkowym przeżyciem – mówi Kuba Matejkowski.

W uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, 15 sierpnia 2026 roku o godz. 12.00, w Konotopiu (parafia Kikół), sprawowana będzie msza święta pod przewodnictwem biskupa włocławskiego Krzysztofa Wętkowskiego, podczas której nastąpi poświęcenie monumentu Matki Bożej Miłosiernej.

STANISŁAW R. ULATOWSKI

14-20 sierpnia 2026

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ZE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 51 6-018-821, e-mail: i.wona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

NR 33

Poniedziałek

23:10

Kac Vegas

Komedia, USA, Niemcy, 2009

TVN

Film opowiadający o perypetiach grupy przyjaciół, którzy, budząc się po suto zakrapianym wieczorze kawalerskim, próbują odtworzyć wydarzenia minionej nocy. Okazuje się, że przyszły pan młody zaginął, w łazience znajduje się tygrys, w szafie płaczący niemowlak, jeden z nich wziął ślub ze striptizerką, a ich tropem podąża azjatycki gangster wraz z grupą typów spod ciemnej gwiazdy.

INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 20:00

Piątek

15:40

Mój przyjaciel Hachiko

Obyczajowy, USA, Wielka Brytania, 2009

TVP KULTURA

Profesor Parker Wilson znajduje na stacji kolejowej zagubionego szczeniaka, który uciekł z transportu w pobliżu Providence. Profesor zabiera szczeniaka na noc do domu, by następnego dnia znaleźć jego właściciela. Poszukiwania kończą się je dnak fiaskiem. I tak Hachiko zostaje w domu Parkera Wilsona, mimo początkowej niechęci żony profesora, Cate. Mijają dni i miesiące. Codziennie o siedemnastej Hachiko czeka na stacji kolejowej na powrót swego pana z pracy. Ale pewnego dnia Wilson ma wylew krwi do mózgu i już nie wraca do domu...

INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 08:15

Sobota

21:20

Niedokończony żywot

Dramat, USA, Niemcy, 2005

TVP 1

Historia młodej kobiety, Jean (Jennifer Lopez), która po kolejnej awanturze opuszcza wraz z dzieckiem swojego partnera i razem z córką postanawia zamieszkać ze swoim teściem Elnarem (Robert Redford) w niewielkim miasteczku w stanie Wyoming. Mężczyzna niechętnie wita ją u siebie, gdyż obwinia ją o śmierć swojego syna. Z czasem je dnak, głównie dzięki rezerolutnej wnuczce, jego wrogość ustępuje miejsca sympatii, a wreszcie miłości.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 00:05

Niedziela

14:25

Ostatni smok

SE, USA, 1996

STOP-KLATKA

Sędziwy król walczy ze zbuntowanymi poddanymi. Podczas kolejnej bitwy ginie, zaś jego syn zostaje ciężko ranny. Zrozpaczona królowa prosi o pomoc sędziwego smoka, który odstępuje królewiczowi połowę swego serca i tym samym ratuje jego życie... Jedynym warunkiem, jaki stawia smok, jest wymóg przestrzegania zasad honorowego kodeksu rycerskiego przez przyszłego króla. Nad wypełnieniem tej obietnicy bezwzględnie ma czuwać nauczyciel chłopca - rycerz imieniem Bowen.

Wtorek

20:00

Dżentelmeni

Sensacyjny, Wielka Brytania, USA, 2019

POLSAT

Amerikanin Mickey Pearson (Matthew McConaughey) stworzył bardzo dochodowe imperium marihuany w Anglii, bo podczas studiów w Oxfordzie dostrzegł okazję zdobycia fortuny. Wykorzystuje posiadłości zubożałej brytyjskiej arystokracji, marzącej o starych dobrych czasach. Mickey jest mężem Rosalind (Michelle Dockery), która prowadzi warsztat samochodowy z tylko kobietami mechanikami. Mickey kocha swoją żonę i jest gotowy o de jś na emeryturę z branży ziołowej. Wyłania się dwóch rywali jako potencjalni nabywcy jego firmy...

Środa

00:35

Człowiek z marmuru

Dramat, Polska, 1976

TVP 1

Agnieszka, studentka szkoły filmowej, uzyskuje zgodę na realizację filmu TV o życiu przodownika pracy z lat 50 - tych, Mateusza Birkuta. Jest rok 1976. Idąc tropami Birkuta, odkrywa prawdę o tamtych czasach. Birkut został wykreowany na bohatera, ale jego życie wygląda inaczej niż wymyślona o nim legenda. Po narażeniu się SB traci pracę, odnaczenia i mieszkanie. Zostaje też aresztowany. Telewizja nie jest zainteresowana prawdą o Birkucie. Scenariusz Agnieszki zostaje odrzucony pod pretekstem, że dziewczyna nie odnalazła bohatera...

Czwartek

22:55

Rob Roy

Dramat, Wielka Brytania, USA, 1995

STOP-KLATKA

Początek XVIII wieku. Szkoci z niechęcią przyjmują narzuconą im unię z Anglią. Robert Roy MacGregor (Liam Neeson) zwraca się do markiza Montrose'a (John Hurt) z prośbą o pożyczkę w wysokości tysiąca funtów, oferując jako zabezpieczenie swoją ziemię. Z powodu intrygi wspólników arystokraty traci cały majątek i zostaje uznany za wyjętego spod prawa. Jeden ze złoczyńców, Cunningham (Tim Roth), atakuje jego wioskę i dokonuje napaści na jego żonę, Mary (Jessica Lange). Robert wyzywa Cunninghama na pojedynek.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 20:00

PIĄTEK • 14 sierpnia

TVP 1

05:00 Spłatane losy - serial, 2024
05:50 Akacja 38 - serial, 2018
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Welon, fura i brawura - reality show
08:00 Serwis Info; Pogoda Info
08:15 Chłopi - serial, Polska, 1972
09:15 Ranczo - serial kom., 2015
10:10 Komisarz Alex - serial krym.
11:05 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Magazyn Rolniczy
12:55 Grecja. Kraina ptaków drapieżnych - dok., Grecja, 2024
14:00 Spłatane losy - serial, Turcja, 2024
15:00 Serwis Info; Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda

TVP 2

05:00 Rodzinka.pl - serial kom. Polska, 2024
05:30 M jak miłość - serial, Polska, 2024
06:25 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczyścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:30 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
12:00 Rodzinka.pl - serial kom.
12:35 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - serial obycz., 2024
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familia da - teleturniej

17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:05 Reporterzy - magazyn
18:25 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Lekkoatletyka - Mistrzostwa Europy Birmingham - sesja wieczorna
23:10 Triumf serca - biograficzny, dramat, Polska, USA, 2025
01:20 Czarne złoto - przygod., Katar, Franc., 2011
03:35 Wykrywacz kłamstw - magazyn
04:00 Pytanie dnia - rozmowa
04:25 Reporterzy - magazyn
04:35 O ko na Świat - magazyn

17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
18:15 Va Banque - teleturniej
18:45 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Barwy szczyścia - serial obycz., 2025
20:05 Rodzinka.pl - serial komediowy
20:40 I z łoz z Radem i Telewizją Polską - Lublin - widowisko
22:50 To jest grane - magazyn muzyczny
23:30 Mazurska Noc Kabaretowa - Rejs Miłości - widowisko artystyczne
01:45 Szansa na miłość - fab., USA, 2023
03:20 Akacja 38 - serial obyczajowy

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry Wakacje
11:25 Babski biznes - program lifestylowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Detektywi - program kryminalny. Na prośbę 22-latk detektywi rozpoczynają poszukiwania jego rodziców.
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Młode gliny - serial krym., Polska. Stróż pilnujący starej zajezdni kolejowej znajduje zwłoki dziewczynki. Gabrysia (12) prawdopodobnie została zamordowana podczas szarpaniny.

POLSAT

06:00 Nowy dzień
09:15 Małanowski i Partnerzy - Do detektywów zgłasza się Aniela Lubowska - jej niespełna pięcioletni syn w nęk został porwany.
10:20 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:20 Gliniarze - paradokument
13:25 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:30 Wydarzenia - program informacyjny
15:50 Pogoda
15:55 Milionerzy - teleturniej
16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Festiwal Weselnych Przebojów - Mrągowo - 2026

21:55 Ciacho - kom., Polska, 2010. Basia (Marta Zmuda-Trzebiatowska) to dziewczyna, która potrafi rzucić na kolana niejednego strongmana. Tymczasem jej bracia są... trochę inni
00:30 Uciekaj! - sens., USA, Jap., 2017. Młody Afroamerykanin Chris Washington (Daniel Kaluuya) o bawia się spotkaniem z białą rodziną swojej dziewczyny, Rose Armitage (Allison Williams). Czy słusznie?
02:45 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
03:50 Ewa gotuje - program kulinarny
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny
06:10 Teledyski
06:25 Gwiazd do zbioru TVP - Alicja Majewska, Włodzimierz Korcz - reportaż
06:55 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Pągowski
07:35 Rawhide - Incydent z cichym zabójcą - western, USA, 1959
08:35 Kolekcja - Zofia Artymowska - felieton
09:00 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2015
10:00 Lalka - serial
12:45 Portrety - Niepokorny Alain Resnais - dok., Franc.
13:50 Kraj lat dziecińczych - dok., Polska, 2005
14:35 Piosenki Andrzeja Zauchy - 2006
15:40 Mój przyjaciel Hachiko - obycz., USA, Wlk. Bryt., 2009
17:25 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977

Stopklatka

06:00 Kabaretowe hity - prog. rozrywk., Polska, 2024
06:50 Wojciech Ciejrowski. Boso przez Świat - serial obyczajowy, Polska, 2009. Autor spotyka się z miejscowymi ludźmi i z właściwym sobie humorem i bezpośrodkością, prowadzi z nimi ciekawe dyskusje.
07:50 Robert Makłowicz - serial kulinarny, Polska, 2023
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2015
10:55 Górski lekarz - serial dramat, Niem., 2021
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2015
14:00 Zajazd. Będzie się działo - program rozrywk., Polska
16:00 Katastrofy w przestworzach - dokument, Kanada
19:00 Aukcja w ciemno - dokument, USA, 2013

21:55 Video Killed the Radio Star - Fatboy Slim - Wlk. Bryt., 2011
18:55 Rawhide - Incydent w Cienistej dolinie - western, USA, 1959
20:00 Dom dusz - dram., Port., Niemcy, Dania, USA, 1993
22:20 Powrót Sherlocka Holmesa - serial, Wlk. Bryt.
23:30 Stan i Ollie - fab., Wlk. Bryt., Kan., USA, 2018
01:20 Noc krótkich filmów - Stagnant
01:55 Powrót do domu - dok., Fin., 2023
03:25 Tamte lata, tamte dni - Zygmunt Staszczuk
04:10 Na ratunek w górach - dokument, Polska, 2016
04:50 Rekord Errola - dok., Polska
05:25 Teledyski

TVN 7

05:20 Ten moment - program opowiada o ludziach i chwilach, które na zawsze odmieniły ich los.
05:55 Szkoła - serial obycz.
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:50 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
13:55 Kryminalni - serial krym.
15:00 Szpital - program obycz.
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
18:00 SOS Ekipy w akcji - program policyjny
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 After III: Ocal mnie - obycz., USA, Bułg., 2021
22:10 Na twoim miejscu - kom., Polska, 2023
00:15 Gremiiny II - SF, USA, 1990
02:30 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą
03:30 Fachowcy - paradokument
04:10 Usterka - poradnik

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Dlaczego ja? - serial para dokumentalny
13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 22:00 Ben Hur - sens., USA, 2016
00:30 STOP Drogówka - serial policyjny 01:35 Love Island. Wyspa miłości - reality show
02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Łubie disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Kotka - serial, Meksyk, 2014
12:00 Nie igraj z aniołem - serial
13:00 Wspaniałe stulecie - serial
14:00 Kurierzy - paradokument
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
17:00 Kurierzy - paradokument
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
20:00 Pora odkupienia - akcja, USA, 2022
21:50 12 godzin - akcja, 2012
23:45 Klub zabójców - akcja, USA, 2023
02:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
03:25 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie 11:35 Natura et Homo 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Głos serca 13:05 Zło do dobrego zwycięża! Historia Mayerling 13:30 Msza św.
14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywnie 16:30 Pani Mazowska 17:30 Łączy Nas Historia 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto za uważać... 19:30 Historie Starego Testamentu 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Powstanie Warszawskie 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Pośni

eprasa.pl 52481e5a27

SOBOTA • 15 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:20 Kościuszk o. Przewodnik bardzo współczesny - dok., Polska, Litwa, 2021	05:20 Fatima - religijny, Portugalia, USA, 2020
06:20 Balans bieli - magazyn	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
07:00 Transmisja Mszy Świętej	10:45 Przed ekranem
07:50 Z dawna Polski - teledysk	10:55 Zmiennicy - Antycypacja - serial, Polska, 1986
08:00 Rok w ogrodzie; Rok w ogrodzie Extra - mag.	12:00 Zmiennicy - Obywatel Monte Christo - serial, Polska, 1986
09:00 Ranczo - serial kom., 2015	13:05 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
09:50 Święto Wojska Polskiego - uroczystości	14:00 Familia da - teleturniej
10:50 Paderewski. Człowiek czynu, sukcesu i sławy - dok., Polska, 2013	14:35 Koło fortuny - teleturniej
11:45 Święto Wojska Polskiego - Defilada	15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 - widowisko muzyczne
14:05 63. KFP w Opolu - Autobiografia - Jubileusz Bogdana Olewicza - 2026	16:20 Na dobre i na złe - Granice odpowiedzialności - serial, Polska, 2026
15:10 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny	17:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
	
15:45 Przed ekranem	18:10 Va Banque - teleturniej
16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja	18:40 Słowo na niedzielę - rozmowa
17:00 Teleexpress	18:50 Rodzinka.pl - serial kom.
17:20 Pogoda	20:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Mrozy - widowisko
17:35 Rolnik szuka żony - reality show	22:10 Gabi Drzewiecka zaprasza - magazyn muz.
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	23:05 Miłość jak miód - kom. romant., Pol., 2024.
19:30 Program inform. 19.30	Agata i Majka spotykają się w rodzinnej, nadmorskiej miejscowości na pogrzebie koleżanki. Niegdyś stanowiły nierozłączną paczkę, również teraz nadal utrzymują kontakt...
19:55 Pytanie dnia - rozmowa	00:55 Druga córka - fab., Niemcy, 2020
20:05 Sport; Pogoda	02:40 Szansa na miłość - fab., USA, 2023
20:25 Gra z Cieniem - serial, Polska, 2024	
21:20 Niedokończony życie - dram., USA, Niem., 2005	
23:20 Pierwszy strzał - thriller, USA, 2017	
01:10 Ślub na medal - fab., Kan., 2023	
02:50 Szabla od komendanta - komediodram., Pol., 1995	
04:40 Sprawdzamy - magazyn	

TVN	
05:40	Uwaga! - program interw.
05:55	Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45	Dzień Dobry Wakacje
11:35	Kochaj i tańcz - kom., Pol., 2009. Hania (Izabella Miko) to początkująca dziennikarka. Wiedzie spokojne życie i właśnie sposobi się do ślubu ze swoim narzeczonym (Wojciech Męcalowski). Wszystko zmienia się za sprawą powrotu do kraju znanego choreografa...
14:20	Głupi i głupszy - kom., USA, 1994
16:45	Kogel mogel - kom., Polska, 1988
19:00	Fakty
19:30	Sport
19:40	Pogoda
19:45	Uwaga! - program interwencyjny
	
20:00	Kac Vegas - kom., USA, Niemcy, 2009 ●
22:20	Kobieta na skraju dojrzałości - kom., USA, 2011. Na duży mająca alkoholową pisarkę Mavis Gary (Charlize Theron) powraca do rodzinnego miasteczka w Minnesocie. Planuje uwieść swojego chłopaka z czasów szkolnych, Buddy'ego (Patrick Wilson)...
00:15	Margaux - horror, USA, 2022
02:30	Uwaga! - program interwencyjny
02:45	Wallander 2 - serial, Szwecja, Niemcy, Dania, Nor., Fin.
04:40	Nauka jazdy - reality show
05:10	Zamieszkać na plaży - program edukacyjny

TVP Kultura

06:05 Nieznany Józef Zeidler
- Musica Sacromontana
- koncert, 2019

07:00 Tamte lata, tamte dni
- Małgorzata Szejnert
- magazyn

07:40 O ducha do ucha
- Kwartecik - Tygrys
bez pasków - filmy
animowane

08:15 Mój przyjaciel Hachiko
- obycz., USA, Wlk. Bryt.,
2009

10:00 Kosmos 1999 - Kosmiczny
mózg - serial, Wlk. Bryt.,
1977

11:05 Lalka - film fabularny,
Polska, 1968

13:55 Dokument w podróży
- Rzymski geniusz w 3D
- dok., Franc., 2024

15:00 Barbara i Jan - serial,
Polska, 1964

16:15 Retro kino - Lawrence
z Arabii - fab., Wlk. Bryt.,
1962

20:00 Bilet do kina
- Dziewczyna z perłą
- obycz., Wlk. Bryt., Luks.,
2004

21:50 Marcin Masecki gra
Warsa - koncert, 2025

23:15 Kino nocne - Dom dusz
- dram., Port., Niemcy,
Dania, USA, 1993

01:35 Wydarzenie aktualne

02:05 Blur kontra Oasis, wojna
o brito - dok., Franc.,
2014

03:15 Tamte lata, tamte dni
- Małgorzata Szejnert
- magazyn

04:00 Podróż z historią
- Jedyne takie miasto
- dok., Polska, 2016

04:40 Lila Kiejzik - portret
- dok., Polska, 2022

05:20 Teledyski

Stopklatka

06:00 **Komisarz Rex** - serial krym., Austria, Niem., 1999

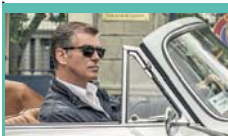
09:55 **Hudson i Rex** - serial krym., Kan., 2020

11:55 **Robin z Sherwood** - serial przyg., Wlk. Bryt., 1985

13:05 **Marley i ja** - kom., USA, 2008. W domu Groganów pojawia się mały labrador. Zwiariowany pies wywraca do góry nogami ustabilizowane życie swoich właścicieli.

15:25 **1920 Bitwa Warszawska** - dramat, Polska, 2011. Warszawa, rok 1920. Jan, poeta i kawalerzysta, dostaje rozkaz wyjazdu na front wojny polsko-bolszewickiej.

17:50 **Max** - przyg., USA, 2015. Po powrocie z misji, pies służący pomocą żołnierzom w Afganistanie zostaje zaadoptowany przez rodzinę swojego trenera.

20:00 **The November man** - akcja, USA, 2013. Były agent CIA powraca z emerytury, aby zapewnić ochronę ważnemu świadkowi. Wróćcie odkrywa, że dawni znajomi mogą okazać się najpotężniejszymi wrogami.

22:10 **Stan zagrożenia** - krym., Kan., USA, 1994. Były komandos i analityk, Jack Ryan (Harrison Ford), zostaje wicedyrektorem CIA. W tym czasie ginie...

01:05 **Demony wojny w Gai** - dramat, Polska, 1998

03:30 **Zgorszenie publiczne** - kom., Polska, 2009

05:30 **Leben** - dramat, Polska, 2024

TVN 7

05:10 Szkoła - program obycz.

06:10 Wiza na miłość - serial paradokmalny

07:05 New Looney Tunes III - animacja

07:50 Igrając z ogniem - film rodzinny, USA, 2019

09:55 Bitwa o gości - program rozrywkowy

11:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

15:00 Szpital św. Anny - serial

17:05 Detektywi - prog. krym.

18:05 Tysiąc słów - kom., USA, 2012

20:00 Mission: Impossible - sens., USA, 1996

22:30 Nocny pościg - sens., USA, 2015

00:45 Nieustraszeni bracia Grimm - film, Czechy, Wlk. Bryt., USA, 2005

03:15 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą

04:10 Fachowcy - program paradokmalny

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu

06:40 Robin Hood: Faceci w rajtuzach - komedia, USA, 1993

08:45 Pies i kot - komedia, Franc., 2024

10:30 Legenda Zorro - przygod. USA, 2005

13:15 Hrabia Monte Christo - przygodowy, USA, 2002

15:50 Córka prezydenta - komedia, USA, 2004

18:00 Pies - komedia, dramat, USA, 2022

20:00 Champion 4: Walka o honor - akcja, Bułg., 2016

21:55 Najemnik - akcja, USA, 2022

00:00 Odwet - akcja, USA, 2018

02:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.

02:25 Menu na miarę - program kulinarny

05:00 Dyżur - serial medyczny

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show

07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe

09:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny

09:30 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki

12:35 Spider-Man - sensacyjny, USA, 2002. Nastoletni Peter Parker (Tobey Maguire) pod wpływem ukąszenia przez radioaktywnego pajaka przedstawia się w superbohatera.

15:00 Policjanci i Policjanci - serial paradokmalny

20:00 Sprawiedliwi. Trójięmiasto

00:00 Gwiazdy Kabaretu

02:05 STOP Drogowka - serial policyjny

03:05 Interwencja - magazyn reporterów

03:25 Lubię disco! - magazyn muzyczny

04:25 Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny

05:30 Teleszkupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Matusia - siostra Matylda

Getter 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja

10:35 Stworzyła

10:40 Polski Punkt Widzenia

11:00 Uroczystości Wniebowzięcia NMP 13:10 Przegadaj Tyg., "Mie-dziedź"

13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Koncert, "POLSKA"

14:45 Jak wygrać małżeństwo?

15:00 Dzielnia niewiasta

15:15 Mateczniki Polskości

15:25 Św. na każdy dzień

15:30 Wierzę w Boga

16:00 Inf. dnia

16:10 Historia PL

17:00 Siostry na posterunku

17:30 Przelamując bariery

17:55 Poczet Wlk. Polaków

18:00 Anioł Pański

18:05 Inf. dnia

18:15 Rozmowy niedok.

19:25 Św. na każdy dzień

19:45 Modlitwa z udziałem dzieci

20:00 Inf. dnia

20:20 Różaniec

20:50 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie

21:00 Apel Jasnog.

21:20 Informacje dnia

21:40 Polski Punkt Widzenia

PONIEDZIAŁEK • 17 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:00 Splątane losy - serial, 2024 05:50 Akacjaowa 38 - serial, 2018 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Serwis Info; Pogoda Info 08:15 Chłopi - serial, Polska, 1972 09:15 Ranczo - serial kom., 2015 10:10 Komisarz Alex - serial krym. 11:05 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:55 BBC w Jedyńce - Planeta Ziemia - Bohaterowie - dok., Wlk. Bryt., 2023 14:00 Splątane losy - serial, Turcja, 2024 15:00 Serwis Info; Pogoda Info 15:25 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda	04:55 Rodzinka.pl - serial kom. 05:30 M jak miłość - serial, Polska, 2024 06:25 Rodzina (nie od) święta - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:30 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 12:00 Rodzinka.pl - serial kom. 12:35 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - serial obycz., 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej
 	
17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:05 Reporteryzy - magazyn 18:25 Akacjaowa 38 - serial, 2018 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia - rozmowa 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 07 zgłoś się - serial krym. 21:50 Gambit, czyli jak ograć króla - kom., USA, 2012 23:30 Siostry od Aniołów w sercu Afryki - dok., Polska, 2026 00:30 Zwerbowana miłość - dram., Polska, 2009 02:10 Śmietanka towarzyska - kom., USA, 2016 03:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn 04:10 Pytanie dnia - rozmowa 04:30 Reporteryzy - magazyn	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:35 Kulisy serialu „M jak miłość” - felieton 20:45 M jak miłość - serial, Polska, 2026 21:45 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:50 Matlock - serial, USA, 2024 00:30 Karol, władca Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2015 01:25 W cieniu śmierci - serial, Fin., 2018 02:20 Akacjaowa 38 - serial

TVN
05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry Wakacje 11:20 Doradca smaku - ktoś w ciebie francuskim z suszonymi pomidorami i pieczarkami - brzmi smakowicie? Zapraszamy! 11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 Glupi i głupszy bardziej - kom., USA, Jap., 2014. Harry i Lloyd podbili serca widzów niekonwencjonalnym podejściem do życia i inteligencją rozumianą inaczej. Teraz powracają, aby udowodnić, że czas wcale nie uczy pokory. 23:10 Kac Vegas - kom., USA, Niemcy, 2009 01:25 Co za tydzień - program rozrywkowy 02:20 Uwaga! - program interwencyjny 02:40 Wallander 2 - serial, Szwecja, Niemcy, Dania, Nor., Fin. 04:45 Detektywi - program kryminalny

POLSAT
06:00 Nowy dzień 09:15 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 10:20 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:20 Gliniarze - etektywi dostają sprawę za bójstwa córki prokuratora. Podejrzewają, że za zbrodnią stoi jeden z gangsterów, którzy grozili prokuratorowi. 13:25 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:30 Wydarzenia - program informacyjny 24 15:50 Pogoda 15:55 Milionerzy - teleturniej 16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:45 Pogoda

19:55 Mega hit - Za szyby, za wścieklki - sens., USA, Niemcy, 2003. Brian O'Connor (Paul Walker) Strażnik pracuje w policji po tym, jak pozwolił swojemu koledze, Domowi Toretto, uciec wymiarowi sprawiedliwości. Teraz Brian zarabia na życie, uczestnicząc w nielegalnych wyścigach... 22:10 Wielki Mur - sens., USA, Chiny, Australia, Kan., 2017 00:35 Łzy słońca - sens., USA, 2003 03:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:15 Kabaretowa Ekstraklasa 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teleszkupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny 06:09 Teledysk - Brodka - Dancing Shoes, 2026 06:15 Alicja Majewska, Włodzimierz Korcz - reportaż 06:45 Tamte lata, tamte dni - Małgorzata Potocka - magazyn 07:30 Rawhide - Incydent z niebieskim ogniem - western, USA, 1959 08:30 Od ucha do ucha - Król Midas - Deszczowy chłopiec 09:00 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977 10:00 Lawrence z Arabii - fab., Wlk. Bryt., 1962 13:45 E., 1027 - Eileen Gray i dom nad morzem - dok., Szwajc., 2024 15:25 Kosmos 1999 - serial, Wlk. Bryt., 1977 16:30 Draka - film krótkometrażowy TVP, 1970

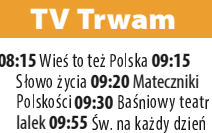
17:10 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977 18:10 Dźwięk Nowego Jorku - Greg Osby - serial dok., Włochy, 2017 18:55 Rawhide - Incydent w miasteczku Spanish Rock - western, USA, 1959 20:00 Alibi na lato - Foxcatcher - fab., USA, 2014 22:25 Niczego nie żałuję - Edith Piaf - film biograf., Franc., Wlk. Bryt., Czechy, 2007 00:55 Widzowie w zabytkach - Muzyka Brugii - dok., Franc., 2022 01:50 Kulturalni - magazyn 02:45 Wolność - obycz., Hiszp., Belgia, 2021 04:45 Najdalsze zakątki dawnej Polski - dok., Polska, 2016 05:30 Teledyski

Stopklatka
06:00 Kabaretowe hity - prog. rozrywk., Polska, 2024 06:50 Wojciech Cejrowski. Boso przez świat - serial podróżniczy, Polska, 2009 07:50 Robert Makłowicz - serial kulinarny, Polska, 2023 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2015 10:55 Górski lekarz - serial, Niem., 2021. Chirurg dr Martin Gruber po długiej podróży wraca do idyllicznej austriackiej górskiej wioski Ellmau. Jest wstrząśnięty, gdyż... 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2012 14:05 Zajazd. Będzie się działo - prog. rozrywk., Polska, 2025 16:00 Katastrofy w przestworzach - dokument, Kanada 19:00 Aukcja w ciemno - dokument, USA, 2013

20:00 Vice: Korporacja zbrodni - thriller, USA, 2015. Film opowiada o futurystycznym świecie, gdzie bogaci mają możliwości uczęszczania do resortów, w których mogą spełniać najmroczniejsze fantazje. Wszystko dzięki robotom, których pamięć jest co noc resetowana. 22:00 Ekstradyga - serial krym., Polska, 1995. Najważniejszą sprawą pozostaje odnalezienie miejsca, gdzie gang przechowuje heroinę. Olgierd dociera do posiadłości Nowotnego i dokonuje tam niezwykłego odkrycia... 00:10 Bez litości - serial krym., USA, 2011 04:25 Rachunek szczęścia - dokument, Polska, 2024

TVN 7
05:20 Ten moment - program paradokumentalny 05:55 Szkoła - program obycz. 08:45 Ukryta prawda 11:50 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 13:55 Kryminalni - serial krym. 15:00 Szpital - program obycz. 17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 18:00 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 19:00 Młode gliny - serial krym. 20:00 Karol. Człowiek, który został papieżem - miniserial obyczajowy 22:10 Bez kompleksów - program rozrywkowy 23:10 Gliniarz z Beverly Hills - kom., USA, 1984 01:25 After III: Ocal mnie - obycz., USA, Bułg., 2021 03:20 Fachowcy - paradokument 03:55 Usterka - poradnik 04:30 Dorota was urządzi - program lifestyleowy

06:00 Policjanci z Miami - serial 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zaklinaczka duchów - serial 11:00 Kotka - serial, Meksyk, 2014 12:00 Nie igrzaj z aniołem - serial 13:00 Wspaniałe stulecie - serial 14:00 Kurierzy - paradokument 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 17:00 Kurierzy - serial paradok. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Przynęta - akcja, Kan., USA, 2000 22:35 Bez twarzy - akcja, USA, 1997 01:30 Ulice zbrodni - akcja, 2021 03:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:15 Taki jest świat - przejrzenie wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Lowy skarbów. Kto da więcej? 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 23:05 Krwawe igrzyska - sens., Hongkong, 2016 01:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:15 Hardkorowy lombard 02:45 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Teleszkupy TV Okazje

09:15 Wies to też Polska 09:20 Mateczniki Polskości 09:30 Baśniowy teatr lalek 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Kraina Sanu 13:05 Canillitas 13:30 Msza Święta 14:30 Wykłady z Kongresu, Katołicy a cieleność 14:45 IV rozbiór Polski 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 16:55 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie 21:00 Apel Jasnoogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Z wędka nad wodę 22:30 Starowiejski Profesor Józef Bielawski

WTOREK • 18 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:00 Splątane losy - serial, 2024 05:50 Akacjaowa 38 - serial, 2018 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Serwis Info; Pogoda Info 08:15 Chłopi - serial, Polska, 1972 09:15 Ranczo - serial kom., 2015 10:05 Komisarz Alex - serial krym. 11:05 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - Dziką Argentyną - Niebezpieczne wody - dok., Irlandia, 2023 14:00 Splątane losy - serial, Turcja, 2024 15:00 Serwis Info; Pogoda Info 15:25 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:35 M jak miłość - serial, Polska, 2024 06:25 Teolog ludzkich spraw - reportaż 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:35 Rodzinka.pl - serial kom. 12:35 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - serial obycz. 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
 	
17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:05 Reporteryzy - magazyn 18:25 Akacjaowa 38 - serial, 2018 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia - rozmowa 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 07 zgłoś się - serial krym., 1981 22:05 Czego pragną kobiety - kom., USA, 2000 00:20 Książę William. Życie w fotografiach - dok., Wlk. Bryt., 2025 01:20 Gambit, czyli jak ograć króla - kom., USA, 2012 03:30 Wykrywacz kłamstw - magazyn 03:50 Pytanie dnia - rozmowa 04:10 Reporteryzy - magazyn 04:20 Óko na Świat - magazyn	18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:35 Kulisy serialu „M jak miłość” - felieton 20:45 M jak miłość - serial, Polska, 2026 21:45 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:45 Berlin Ku'damm 63 - serial, Niemcy, 2021 23:40 Pitbull - serial policyjny, 2008 00:40 Karol, władca Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp. 01:35 W cieniu śmierci - serial, Fin., 2018 02:30 Nieziemna: Królowa piękności Anastazia Lin - dok., Kan., 2019 03:45 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry Wakacje 11:20 Doradca smaku - program kulinarny 11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - Weronika Drozdowska zgłasza detektywom zaginięcie dwójki swoich dzieci, 13-letniego syna i 8-letniej córki. Klientka jest w trakcie rozwoju z mężem, wiadomo, że syn obwiniał ją o rozpad rodziny. 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 Nieuchwytny - sens., USA, 1996 22:55 Kuba Wojewódzki - talk-show 00:10 Furiosa: Saga Mad Max - sens., Australia, USA, 2024 03:10 Uwaga! - program interwencyjny 03:30 Detektywi - program kryminalny 04:30 Nauka jazdy - reality show 05:00 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny

19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 Nieuchwytny - sens., USA, 1996 22:55 Kuba Wojewódzki - talk-show 00:10 Furiosa: Saga Mad Max - sens., Australia, USA, 2024 03:10 Uwaga! - program interwencyjny 03:30 Detektywi - program kryminalny 04:30 Nauka jazdy - reality show 05:00 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny

POLSAT
06:00 Nowy dzień 09:15 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 10:20 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:20 Gliniarze - W osiedlowych melinach zostają znalezione ciała narkomanów. Na pierwszy rzut oka wszystkie zgony wyglądają na przedawkowania... 13:25 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:30 Wydarzenia - program informacyjny 24 15:50 Pogoda 15:55 Milionerzy - teleturniej 16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:35 Sport 19:45 Pogoda

20:00 Dżentelmeni - sens., Wlk. Bryt., USA, 2019. Mickey Pearson (Matthew McConaughey) stworzył bardzo dochodowe imperium marihuany w Anglii, bo podczas studiów w Oxfordzie dostrzegł okazję zdobycia fortuny... 22:35 Creed: Narodziny Legendy - sens., USA, 2015 01:25 Spis drani - sens., USA, 2011 03:20 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:25 Kabaretowa Ekstraklasa - program rozrywkowy, Polska, 2017 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teleszkupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny 06:10 Teledysk - Sanah - Nic dwa razy - 2023 06:20 Gwiazdობიორ TVP 06:25 Rozrywka - Zdzisława Sośnicka - reportaż 06:45 Tamte lata, tamte dni - Maciej Englert - magazyn 07:25 Rawhide - Incydent z Kłątą Druida - western, USA, 1959 08:30 Wydarzenia aktualne 09:00 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977 10:05 Pan Tadeusz, 1928 - fab., Polska, 1928 12:25 By coś zostało z tych dni. Irena Jarocka - dok., Polska 13:35 TYM bardziej - dok., Polska, 1996 14:25 Kosmos 1999 - serial, Wlk. Bryt., 1977 15:30 Alicja - musical, Polska, Belgia, Wlk. Bryt., 1981 17:15 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977

18:15 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Nieugięty Rafael - serial dok., Wlk. Bryt., 2015 18:55 Rawhide - Incydent w Red River Station - western, USA, 1959 20:00 Teatr Telewizji - Kobra - Elegia na śmierć nieszczęśliwej damy - spektakl teatralny, 1974 21:30 Niedosyt - fab., Franc., USA, 2019 23:15 Nocny dokument - Michel Gondry - zrób to sam - dok., Franc., 2023 00:50 Kino nocne - Foxcatcher - fab., USA, 2014 03:15 Kulturalni - magazyn 04:10 Burzliwe dzieje Kresów - dokument, Polska, 2016 04:40 Teledyski

Stopklatka
06:00 Kabaretowe hity - prog. rozrywk., Polska, 2024 06:50 Wojciech Cejrowski. Boso przez świat - serial podróżniczy, Polska 07:50 Robert Makłowicz - serial kulinarny, Polska, 2023 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2012. Po latach nieobecności Phryne Fisher wraca do Melbourne i od razu ma do rozwiązania tajemniczą sprawę dotyczącą otrutego męża... 10:55 Górski lekarz - serial dramat, Niem., 2021 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2012 14:00 Zajazd. Będzie się działo - prog. rozrywk., Pol., 2025 16:00 Katastrofy w przestworzach - dok., Kan. 19:00 Aukcja w ciemno - dokument, USA, 2013

20:00 Marley i ja - kom., USA, 2008 22:30 Alex Cross - krym., USA, 2011. Współczesne Detroit. Od niedawna pracujący w FBI detektyw i psycholog Alex Cross zostaje w środku nocy wezwany na miejsce zbrodni... 00:35 Kosmiczny grzech - akcja, USA, 2021 02:15 Kamerdyner - dram., Pol., 2018. Mateusz, nisko urodzony i wychowany wśród arystokratów sierota cierpi z powodu zakazanej miłości, podczas gdy trzy narody walczą o kontrolę nad jego okolicą na przestrzeni 40 lat. 05:45 Zakalec - dramat, Polska, 2024

TVN 7
05:20 Ten moment - program paradokumentalny 05:55 Szkoła - program obycz. 08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:50 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 13:55 Kryminalni - serial krym. 15:00 Szpital - program obycz. 17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 18:00 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 19:00 Młode gliny - serial krym., Polska 20:00 Dunkierka - woj., Wlk. Bryt., Holandia, Franc., USA, 2017 22:25 Reminiscentja - sens., USA, 2021 00:45 Obećność III: Na rozkaz diabła - horror, USA, 2021 03:10 Żyjąc potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą 04:00 Usterka - poradnik 04:35 Dorota was urządzi - program lifestyleowy

06:00 Policjanci z Miami - serial 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 11:00 Kotka - serial, Meksyk, 2014 12:00 Nie igrzaj z aniołem - serial 13:00 Wspaniałe stulecie - serial 14:00 Kurierzy - serial paradok. 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 17:00 Kurierzy - serial paradok. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Król zabójców - akcja, USA, 2023 21:55 Zderzenie - akcja, Franc., 2013 00:00 Immortals. Bogowie i Herosi - przygod., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2011 02:05 Dzielnica strachu - serial 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:00 Menu na miarę 04:30 Taki jest świat

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Lowy skarbów. Kto da więcej? 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 23:05 Depresja kiera - kom., Franc., 2023 01:15 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:30 Interwencja - magazyn reporterów 02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Teleszkupy TV Okazje

09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:00 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia

ŚRODA • 19 sierpnia

TVP 1	TVP 2
05:00 Spłątane losy - serial, Turcja, 2024	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:50 Akacjaowa 38 - serial, 2018	05:35 M jak miłość - serial, Polska, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:25 Mozaika żydowska - magazyn
07:30 Rodzina (nie od) święta - magazyn	06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
08:00 Serwis Info; Pogoda Info	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
08:15 Chłopi - serial, Polska, 1972	11:30 Rodzinka.pl - serial komediowy
09:05 Ranczo - serial kom., 2015	12:35 Koło fortuny - teleturniej
09:55 Liturgia prawosławna na Grabarce	13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
11:25 0 krasa tamie - przepisy - magazyn kulinarny	14:05 Va Banque - teleturniej
12:00 Serwis Info	14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
12:10 Agrobiznes; Agropogoda	15:05 La Promesa - serial obycz., 2024
12:40 Magazyn Rolniczy	
12:55 Dzika Argentyna - Kraina mistrzów - dok., Irlandia, 2023	
14:00 Spłątane losy - serial, Turcja, 2024	
15:00 Serwis Info; Pogoda Info	
15:25 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	

16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja	16:00 Koło fortuny - teleturniej
17:00 Teleexpress	16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Pogoda	17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	18:15 Va Banque - teleturniej
18:05 Reporteryzy - magazyn	18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
18:25 Akacjaowa 38 - serial, 2018	19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:30 Program inform. 19.30	20:30 Przepis dnia
19:55 Pytanie dnia - rozmowa	20:45 Na dobre i na złe - serial, Polska, 2026
20:10 Sport	21:45 Na sygnale - serial fabularyzowany
20:15 Pogoda	22:45 Berlin Ku'damm 63 - serial, Niemcy, 2021
20:30 07 zgłoś się - serial krym.	23:45 Pitbull - serial policyjny
22:10 Szefry wojny - dram. wojenny, USA, 2002	00:45 Karol, władca Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp.
00:35 Wieczór z Mistrzem - Andrzej Wajda	01:40 W cieniu śmierci - serial, Fin., 2018
03:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn	02:40 Życie i śmierci Maxa Lindera - dok., Polska, 2025
04:10 Pytanie dnia - rozmowa	
04:30 Reporteryzy - magazyn	

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry Wakacje
11:20 Doradca smaku - program kulinarny
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska

20:50 Galimatias, czyli kogel mogel II - kom., Polska, 1989. Główna bohaterka, Kaśka, wychodzi za mąż za Pawła. Między młodą parą nie ustają kłótnie na temat posiadania potomstwa.	23:00 Tylko mnie kochaj - kom., Polska, 2006
01:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	02:10 Wallander 2 - serial, Szwecja, Niemcy, Dania, Nor., Fin.
04:00 Uwaga! - program interwencyjny	04:15 Detektywi - program kryminalny
05:10 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny	

POLSAT

06:00 Nowy dzień
09:15 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
10:20 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:20 Gliniarze - O poranku w domu letniskowym zostaje znalezione ciało pracownika firmy ochroniarskiej. Podejrzany staje się jego współpracownik...
13:25 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:30 Wydarzenia - program informacyjny 24
15:50 Pogoda
15:55 Milionerzy - teleturniej
16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:35 Sport
19:45 Pogoda

20:00 Komediowa środa - Bez urazu - kom., USA, 2023. Nadopiekuńczy rodzice szukają dziewczyny, z którą umówiłby się na randkę ich introwertyczny 19-letni syn...	22:10 21 Jump Street - sens., USA, 2012. Dwaj policjanci otrzymują zadanie, by wcielić się w studentów i zbliżyć ang. narkotykiowy na swojej dawnej uczelni.
00:40 Jutro będzie futuro 2 - kom., USA, 2015	02:40 Ewa gotuje - program kulinarny
03:15 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy	04:20 Kabaretowa Ekstraklasa
04:40 Disco Gramy	05:25 Teleszkupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny
06:20 Zdzisława Sośnicka - reportaż
06:50 Tamte lata, tamte dni - Janusz Zaorski - mag.
07:30 Ranwide - Incydent z zapłatą za grzechy - western, USA, 1959
08:35 Rzecz Polska - Żelazko Turystyczne - dok., 2018
09:00 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977
10:00 Alicja - musical, Polska, Belgia, Wlk. Bryt., 1981
11:45 Gyograf dojrzalości - film TVP, 1967
12:55 Rembrandt - dokument, Niemcy, 2021
14:20 Barbara i Jan - serial, Polska, 1964
15:35 W drogę! - fab., USA, 2021
17:20 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977
18:15 Museum Polskie - Puzenki - „Korowód” - Marek Grechuta - 2013

18:30 Informacje kulturalne - magazyn
18:55 Ranwide - Incydent z zbiegłym malarzem - western, USA, 1959
20:00 Pies Baskerville'ów - fab., Wlk. Bryt., 1988
21:55 Tonia - obycz., Polska, 2022
23:25 Informacje kulturalne
24:00 Niedosyt - fab., Franc., USA, 2019
01:50 Enter Enea Festival - Adam Bałdych Quintet & Paolo Fresu i Leszek Możdżer - koncert, 2022
02:50 Muzyka w zabytkach - Muzyka Brugii - dok., Franc., 2022
03:50 Gdzie jest Anna Frank - Franc., Luk., Izrael, Nederl., Belgia, Wlk. Bryt., 2021
05:35 Teledyski

Stopklatka

06:00 Kabaretowe hity - program rozrywk., Polska, 2023
06:50 Wojciech Cejrowski. Boso przez świat - serial podróżniczy, Polska, 2007
07:50 Robert Makłowicz - serial kulinarny, Polska, 2023
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2012
10:55 Górski lekarz - serial dram., Niem., 2021
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym., Austr., 2012. Płhryne miała nadzieję przeżyć całą noc w Zielonym Młynie, jednak czyjaś śmierć krzyżuje jej plany.
14:00 Zajazd d. Będzie się działo - prog. rozrywk., Pol., 2025
16:00 Katastrofy w przestworzach - dokument, Kanada
19:00 Aukcja w ciemno - dokument, USA, 2013

20:00 Jak ugryźć 10 milionów - kom., USA, 2000. Opowieść o płatnym zabójcy poszukiwanym przez dawnych kolegów, zadłużonym dentyście niedużaczniku i jego żądnej wrażeń żonie...	22:05 Młode Wilki - sensacyjny, Polska, 1995
00:25 Falserz - krym., USA, 2014. Słynny falserz dzieł sztuki Raymond J. Cutler ma szansę na wcześniejsze wyjście z więzienia. Żeby było to możliwe, musi sfalszować jeden z obrazów Monet...	02:25 Ziemia obiecana - dram., Pol., 1975. Słynna adaptacja powieści Władysława Reymonta w reżyserii Andrzeja Wajdy.

TVN 7

05:20 Ten moment - program paradokumentalny
05:55 Szkoła - program obycz.
08:45 Ukryta prawda - serial obyczajowy
11:50 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
13:55 Kryminalni - serial krym.
15:00 Szpital - program obycz.
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
18:00 SOS Ekipy w akcji - program policyjny
19:00 Młode gliny - serial krym., Polska
20:00 Nieustraszeni bracia Grimm - film, Czechy, Wlk. Bryt., USA, 2005
22:40 Mission: Impossible - sens., USA, 1996
00:50 Duchy moich byłych - kom., USA, 2009
03:00 Miasta, w których straszy
03:55 Fachowcy - paradokument
04:30 Dorota was urządzi - program lifestylowy

06:00 Policjanci z Miami - serial - serial kryminalny	10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Kotka - serial, Meksyk, 2014	12:00 Nie igraj z aniołem - serial
13:00 Wspaniałe stulecie - serial	14:00 Kurierzy - serial paradok.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument	17:00 Kurierzy - serial paradok.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument	20:00 Na tropie zabójcy - thriller, USA, Wlk. Bryt., 2024
22:05 Pora odkupienia - akcja, USA, 2022	23:50 Leo: Ogródnik zawodowiec - akcja, Franc., 2025
02:00 Dzielnica strachu - serial	03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
04:00 Dyzur - serial medyczny	05:00 Dzielnica strachu - serial

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Uroczysko - serial krym.
21:05 Sprawiedliwi . Trójmiasto
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
23:05 Mordercy - sens., Indonezja, Jap., 2014
02:00 Interwencja - magazyn reportażowy
02:25 Śmierć na 1000 sposobów
03:25 Lubie disco
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Teleszkupy TV Okazje

09:50 Św. na każdy dzień	10:00 Audiencja Generalna
11:10 Historia	11:50 Odnaleźć siebie
12:00 Anioł Pański	12:03 Inf. dnia
12:20 Harczerz nr 1	12:30 Rzecz o Andrzeju Małkowskim
13:30 Msza św.	14:30 Maly Katyn
15:00 Obóz NKWD w Trzebusce	15:00 Wielkopole nad Wisłą
16:30 Rogate diabły i inni	15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia	16:10 Na zdrowie
16:30 Rozmowy o edukacji	17:00 Po stronie prawdy
17:55 Poczet Wlk. Polaków	18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia	18:15 Rozmowy niedok.
19:20 Odnaleźć siebie	19:30 80g z nami
20:00 Inf. dnia	20:20 Różaniec
20:50 Mysiąc Ojczyzna	21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia	21:40 Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 20 sierpnia

TVP 1	TVP 2
05:00 Spłątane losy - serial, 2024	04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:50 Akacjaowa 38 - serial, 2018	05:30 M jak miłość - serial, Polska, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
07:30 Dobre historie - Dom rodzinny w Wadowicach - magazyn	06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
08:00 Serwis Info; Pogoda Info	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
08:15 Chłopi - serial, Polska, 1972	11:30 Rodzinka.pl - serial komediowy
09:15 Ranczo - serial kom., 2015	12:35 Koło fortuny - teleturniej
10:10 Komisarz Alex - serial krym.	13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
11:05 Ojciec Mateusz - serial	14:05 Va Banque - teleturniej
12:00 Serwis Info	14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
12:10 Agrobiznes; Agropogoda	15:05 La Promesa - serial obycz., 2024
12:40 Magazyn Rolniczy	16:00 Koło fortuny - teleturniej
12:55 Dzika Argentyna - Kraina wód - dok., Irlandia, 2023	
14:00 Spłątane losy - serial, Turcja, 2024	
15:00 Serwis Info; Pogoda Info	
15:25 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	
16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja	
17:00 Teleexpress	
17:20 Pogoda	

17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	16:35 Familiada - teleturniej
18:05 Reporteryzy - magazyn	17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
18:25 Akacjaowa 38 - serial, 2018	18:15 Va Banque - teleturniej
19:30 Program inform. 19.30	18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:55 Pytanie dnia - rozmowa	19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:10 Sport	20:40 Kocham Cię, Polsko! - zabawa quizowa
20:15 Pogoda	22:10 Czas honoru - Powstanie - „Nadajnik i morfina” - serial, Polska, 2014
20:30 Ojciec Mateusz - serial	23:05 Czas honoru - Powstanie - „Kanały” - serial, Polska, 2014
21:25 Sprawa dla reportera	24:00 Pitbull - serial policyjny, 2008
22:25 Stanisław Syrewicz odmieniany przez los - dok., Polska, 2020	01:00 Cesarśkie cięcie - kom., Polska, 1987
23:30 Morderstwa w Arbois - kryminal., Franc., 2024	02:30 Tak to się robi w Marsylii - serial, Franc., 2024
01:10 Czego pragną kobiety - kom., USA, 2000	
03:20 Wykrywacz kłamstw - magazyn	
03:40 Pytanie dnia - rozmowa	
04:00 Reporteryzy - magazyn	
04:10 0ko na Świat - magazyn	

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry Wakacje
11:20 Doradca smaku - program kulinarny
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska

20:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Wisła No i przyjdzie Magdzie Gessler w Wiśle... wejść dwa razy do tej samej wody, a właściwie spotkać właściciela, który jedną rewolucję już z ogromnym sukcesem zakończył, ale... potem stracił.	22:00 Seks w wielkim mieście - kom., USA, 2008
01:00 Plotka - kom., Franc., 2000	02:45 Uwaga! - program interwencyjny
03:05 Kwatery Hitlera - program dokumentalny	04:10 Detektywi - program kryminalny
05:05 Nauka jazdy - reality show	

POLSAT

06:00 Nowy dzień
09:15 Malanowski i Partnerzy - o Tomka dzwoni przerażona Justyna a Szczepańska i prosi, by on natychmiast do niej przyjechał. Na miejscu okazuje się, że mąż Justyny, Mateusz, został ciężko ranny.
10:20 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:20 Gliniarze - serial paradokumentalny
13:25 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:30 Wydarzenia - program informacyjny 24
15:50 Pogoda
15:55 Milionerzy - teleturniej
16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:35 Sport
19:45 Pogoda

20:00 Dlaczego on? - kom., USA, Kambodża, 2016. Ned Fleming (Bryan Cranston), nadopiekuńczy, lecz kochający ojciec, przyjeżdża wraz z żoną ze świąteczną wizytą do córki, która studiuje w college'u. Na miejscu musi stawić czoło swemu najwzkiepszemu koszmarowi...	22:30 Druhny - kom., USA, 2011
01:05 Ponad wszystko - obycz., USA, 2017	03:20 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:20 Kabaretowa Ekstraklasa - program rozrywkowy, Polska, 2017	04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Teleszkupy TV Okazje	

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny
06:20 Skaldowie - reportaż
06:45 Tamte lata, tamte dni - Cezary Harasimowicz
07:25 Ranwide - Incydent z marnym drudzarzem - western, USA, 1959
08:30 Informacje kulturalne
09:00 Dziewczyna i chłopak - serial, Polska, 1977
09:55 W drogę! - fab., USA, 2021
11:40 Wniebowzięci - film TVP, 1973
12:35 Reżyserzy - Alexander Payne - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:35 Zielone kasztany - obycz., Polska, 1985
15:05 Barbara i Jan - serial, 1964
16:15 Cyrk - kom., USA, 1928
17:35 Gruby - serial, Polska, 1972
18:15 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka - Whitney Houston - dok., Wlk. Bryt.
18:55 Ranwide - Incydent z nocnym koniem - western, USA, 1959

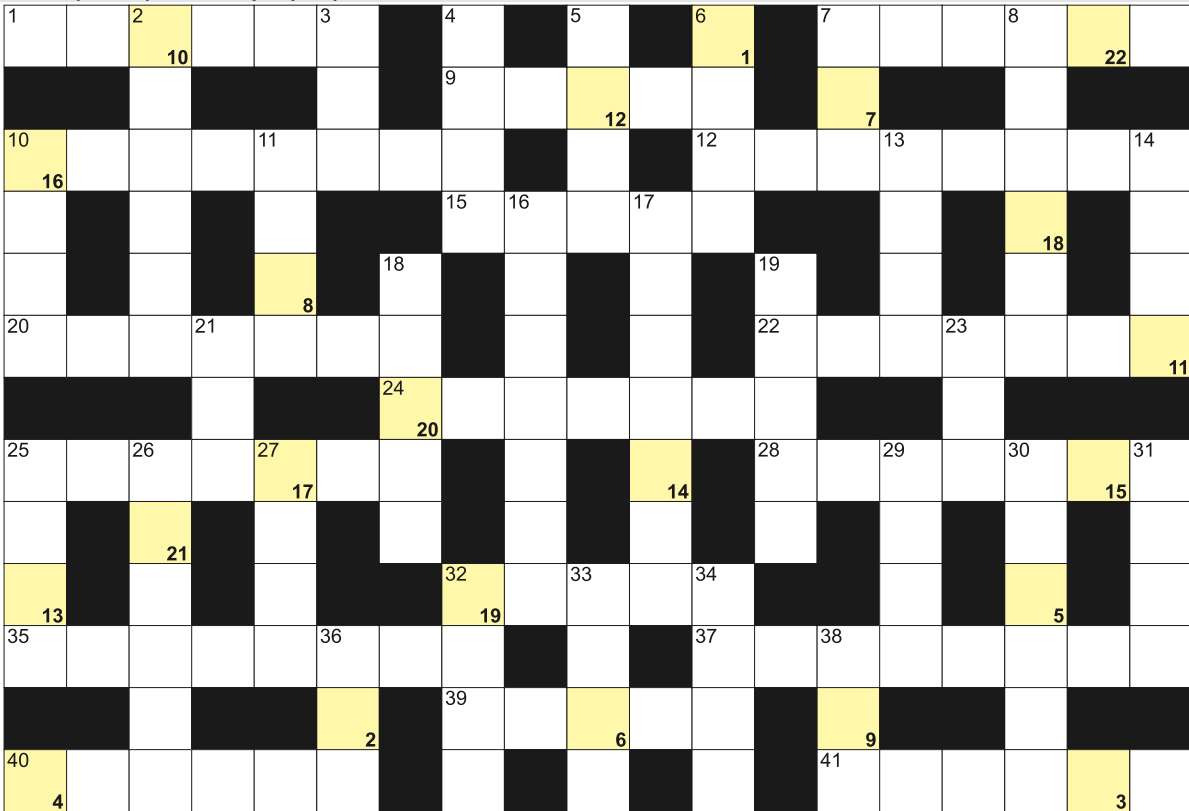

20:00 Ella i John - dram., Francja, Włochy, 2017
22:00 Oasis - There We Were, Now Here We Are... The Making of Oasis - dokument, Wlk. Bryt., 2004
23:10 Niepokonany - dram., Franc., 1983
01:20 Panorama kina polskiego - Tonia - obycz., Polska, 2022
02:55 Informacje kulturalne - magazyn
03:25 Podróż z historią - Dwie twarze Galicji - dokument, Polska, 2016

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

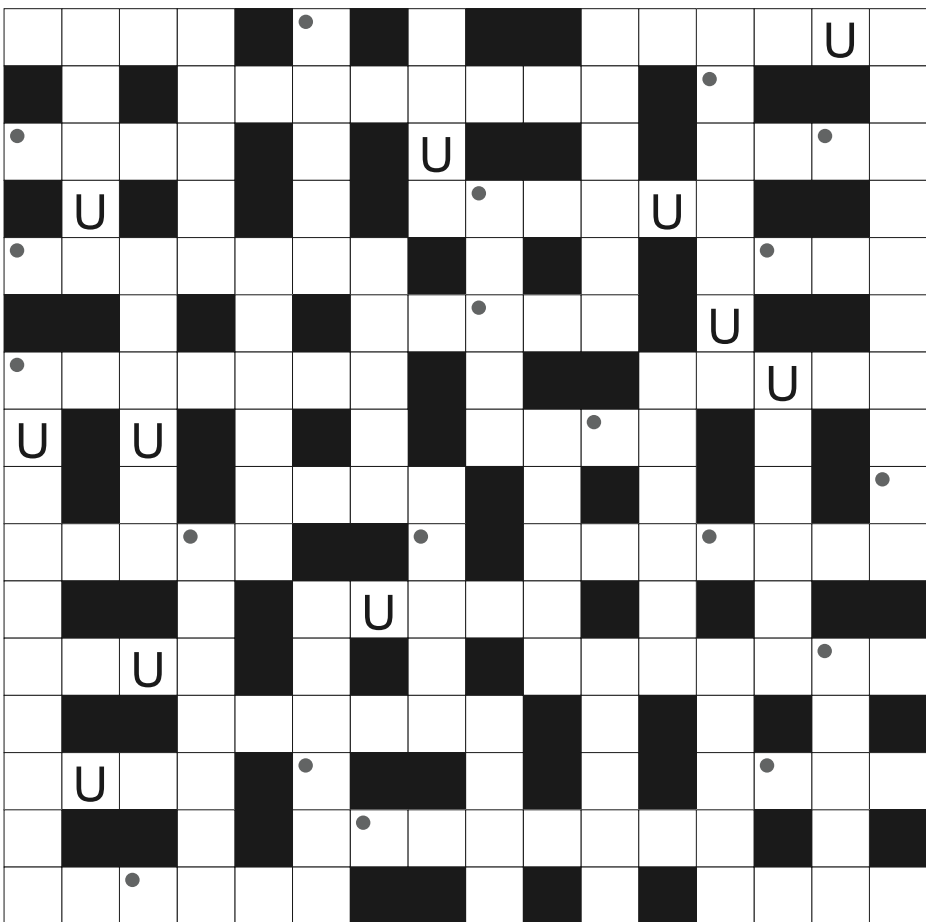
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 22 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) pokój na statku; 7) Benazir, była premier Pakistanu; 9) maliny lub gruszki; 10) potwór zabity przez Tezeusza; 12) pistolet z westernów; 15) Donald, były prezydent USA; 20) duży kuzyn pszczoły; 22) mityczny mąż Eurydyki; 24) strzelisty pomnik w kształcie słupa; 25) pierwiastek Mt; 28) krótki przy koszulce; 32) stolica Chin; 35) alfabet inaczej; 37) letnie olimpijskie dla sportowców; 39) miasto Richarda Wagnera; 40) Krzysztof, odkrył Amerykę; 41) siny to jeleniec, roślina. **PIONOWO:** 2) Gajos, polski aktor; 3) Sari, była gwiazda opery; 4) boisko dla Igi Świątek; 5) twarożek sojowy; 6) kotwica zawożna w skrócie; 7) rzeka w Galgari; 8) państwo ze stolicą Funafuti; 10) rzuca nim Paweł Fajdek; 11) nerwowe skurcze twarzy; 13) Scholz, kanclerz Niemiec; 14) mleczaj wśród grzybów; 16) żołnierze z mieczami; 17) trolle z książek Tove Jansson; 18) świat roślin inaczej; 19) przeciwieństwo suchego; 21) kapral w marynarce wojennej; 23) siódma litera alfabetu greckiego; 25) podstawowy składnik ciasta; 26) przepływa przez Manchester; 27) płynie przez Pińczów; 29) lichi, bezwartościowy obraz; 30) Jim Beam w szklance; 31) okienko w banku; 32) szachowe lub uprawne; 33) inaczej 60 sztuk; 34) "Panna ...", książka Tomka Tryzny; 36) drzewo z żółędziami; 38) waltornia.

BAŚKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

Ujawniliśmy samogłoski "U". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia.

sznurek w świecy; odłamki cegieł i kamieni; prowadzona przez nauczyciela; niemiecki samochód; kolce przy butach alpinisty; imitacja produktu na wystawie; oddawany z pistoletu; w parze z wzlotami; fumaria dla botanika; Shaw, napisał "Młode lwy"; stawiany oskarżonemu; wyjechał z ojczyzny na stałe; inteligentny gryzoń; pierwsza żona Napoleona I; warzywo na keczup; gromada, rzesza ludzi; drobny element, szczegół; druga planeta od słońca; urządzenie ułatwiające oddychanie; Julianna Orańska, księżniczka; żart, dowcip; Rushdie, brytyjski pisarz; grecka bogini nocy; załoga łodzi wioślarskiej w; wielopasmowa droga szybkiego ruchu; odrzucenie propozycji, brak zgody; Chruszczow, były premier ZSRR; zapach spalinyzny; cukier drzewny inaczej; określony obszar morza lub jeziora; japoński gang; "... cienia", powieść Josepha Conrada; partia Zbigniewa Religi; mierzy ilość alkoholu we krwi; święty kielich Jezusa; tytułowy król u Szekspira; sytuacja bez wyjścia; na końcu modlitwy; wagon restauracyjny; bezpieczna kryjówka, schronienie; samosąd inaczej; Górniak z estrady; niedorośl krzewinkowa inaczej; Jonathan, autor "Podróży Guliwera"; występuje na scenie; człowiek samotny, żyjący w pojedynkę.

Sprawdź się w SUDOKU: wypelnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

		5					7	
7	6	3		1		4		
	2	8	4			5	6	
1		7	6			8		2
	8		3	7				6
		6	8	2	1			5
	7			5	3	9		
	3		9	6				
5	4		7	8				3

9	1		3	4				7
	8	3		9	7		5	
4	2	7					1	
		2	6	8		4		
7		4	2		9			
		8		3	4	1	6	
8							4	
		9				7	2	6
	5	6			3	8		1

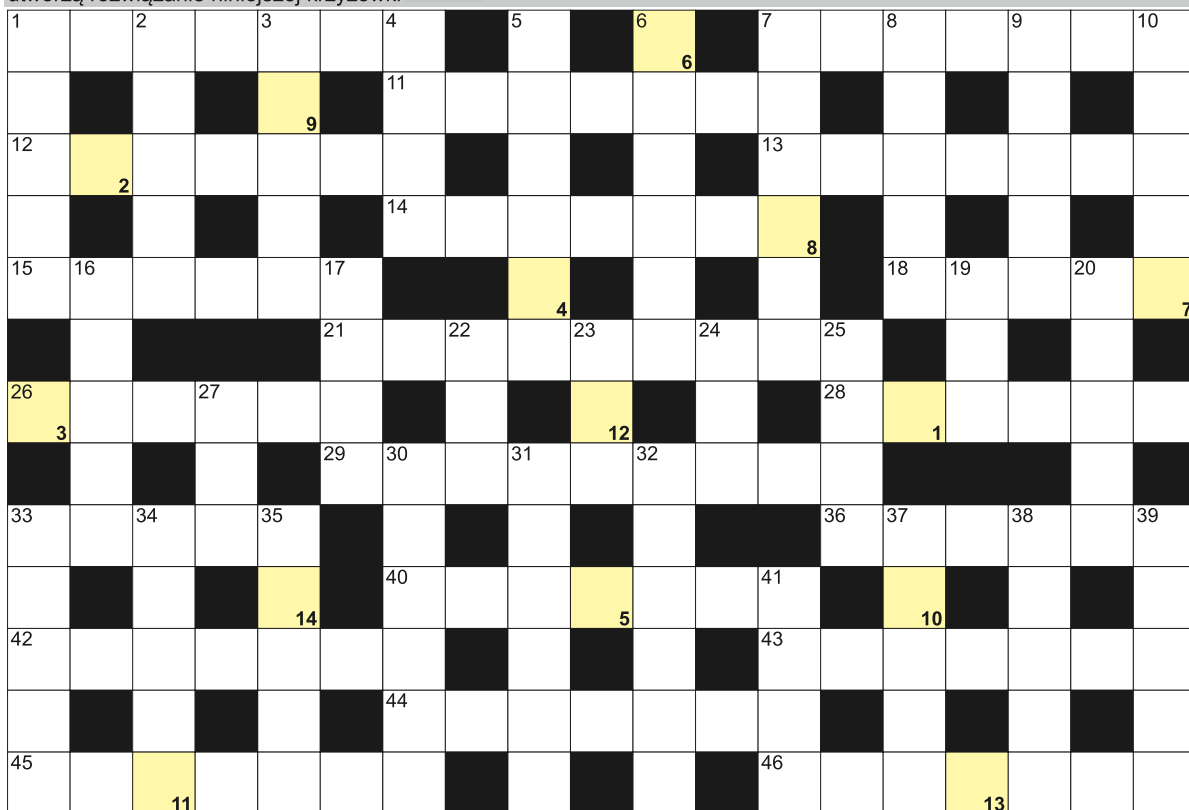
WYKREŚL 23 polskich aktorów. Wykreśl ich od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Karolak, Adamczyk, Cywka, Szyc, Rozenek, Polk, Jakubik, Globisz, Topa, Stuhr, Pazura, Pokora, Chyra, Frycz, Gołas, Opania, Paćek, Seweryn, Bajor, Konrad, Musiał, Peszek, Kordek

K	A	R	A	R	S	E	N	I	P
Ł	O	P	O	L	K	T	E	J	O
O	P	E	S	Z	E	K	U	C	K
S	G	R	A	C	E	L	I	H	O
H	E	L	Y	M	T	N	K	U	R
O	S	W	O	J	U	O	E	R	A
P	K	Ł	E	B	N	S	P	K	H
A	Ł	O	J	R	I	G	I	A	P
C	A	S	A	A	Y	S	C	A	N
E	H	D	K	B	K	N	Z	F	Ł
K	Ł	Y	A	O	G	U	R	Y	T
G	A	J	R	M	R	Y	B	D	C
K	O	Ł	O	A	C	D	N	I	E
R	Z	Ł	L	Z	H	Z	E	L	K
Ł	O	P	A	N	I	A	Y	K	I
Z	N	A	K	S	Ł	U	P	K	N

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

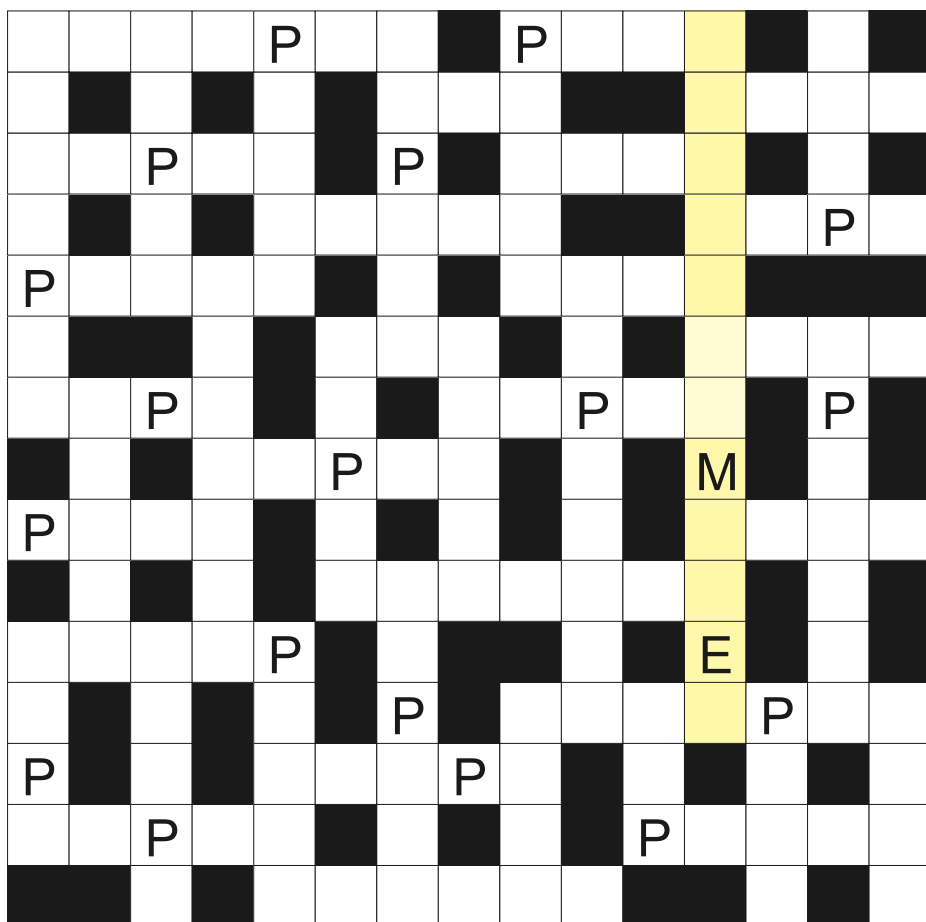
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 14 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) twarz na obrazie; 7) inaczej wisteria; 11) wynik mnożenia; 12) niejeden na lotnisku; 13) gigant, kolos; 14) wziernik do ucha; 15) na szczycie wulkanu; 18) dawny japoński szpieg i zabójca; 21) substytut inaczej; 26) oddzielają sąsiadów w bloku; 28) Loyała, założyciel zakonu Jezuitów; 29) dawna siedziba władz miejskich; 33) złoto i rtęć; 36) największy stan w USA; 40) rzymski bóg nieba; 42) jej stolicą Abudża; 43) dwudziesta litera alfabetu greckiego; 44) naczynia na stole; 45) stolica Wysp Salomona; 46) mieszka we Lwowie. **PIONOWO:** 1) w szlufkach spodni; 2) pomost przeładunkowy; 3) Rainer Maria, poeta austriacki; 4) Josip Broz, były prezydent Jugosławii; 5) stolica Komorów; 6) ciupaga dla alpinisty; 7) wiązane z siana lub żyta, kopki; 8) Viktor, premier Węgier; 9) największa wyspa Filipin; 10) stolica Nowej Kaledonii; 16) porcje żywności; 17) stolica Włoch; 19) Fleming, pisarz od Jamesa Bonda; 20) Braciak, polski aktor; 22) czarodziej, czarnoksiężnik; 23) grecka bogini zorzy porannej; 24) polskie wojsko rezerwowe; 25) ogon lisa; 27) mała Alicja; 30) i Japończyk, i Chińczyk; 31) bodziec do działania; 32) Barbara, Miss Polonia 2007; 33) namalował "Dziewczęta na moście"; 34) nazywany śledziem soswińskim; 35) gąsienica motyla; 37) kowbojska lina do łapania bydła; 38) małe, kameralne sale; 39) autor cyklu "Nad głębiami"; 41) waluta Kambodży.

JOLKA z HASŁEM

Hasło z kolorowych pól z literami "M" oraz "E" utworzy rozwiązanie:

Na diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "P" i dwie litery rozwiązania. Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól z oznaczonymi literami "M" oraz "E".

miejska oaza zieleni; pracuje za sterami; namiotowe lub naftowe; francuska agencja informacyjna; waluta Indonezji; święto patrona parafii; Baruch, filozof niderlandzki; stolica Jemenu; skrzynka na głosy; Sherwood i Birnam; bez opieki, bez dozoru; ogród z lwami; pierwiastek K; antonim straty; grono, zespół; góry z Mont Blanc; węzeł, zaciągnięta pętla; niedorośl krzewinkowa inaczej; koń ze skrzydłami; kosmetyk do rzęs; wiązka światła lub zboża; pogotowie w górach; słomiany na głowie; niejedna w partyturze; stolica Australii Zachodniej; w dal lub o tycze; droga wyścigu; mała mapa; dawna broń sieczna; marny grunt dla rolnika; A dla fizyka; Guzowska z ringu; trunek na Sylwestra; po nim wyprost; odpis, duplikat; stół sklepowy, lada; Alady-na lub uliczna; przyjmuje statki lub samoloty; do mycia włosów; miasto Richarda Wagnera; napoleonka, albo eklek; postrzałowa lub cięta; szybki bieg konia; cuchnący to sterculia foetida.

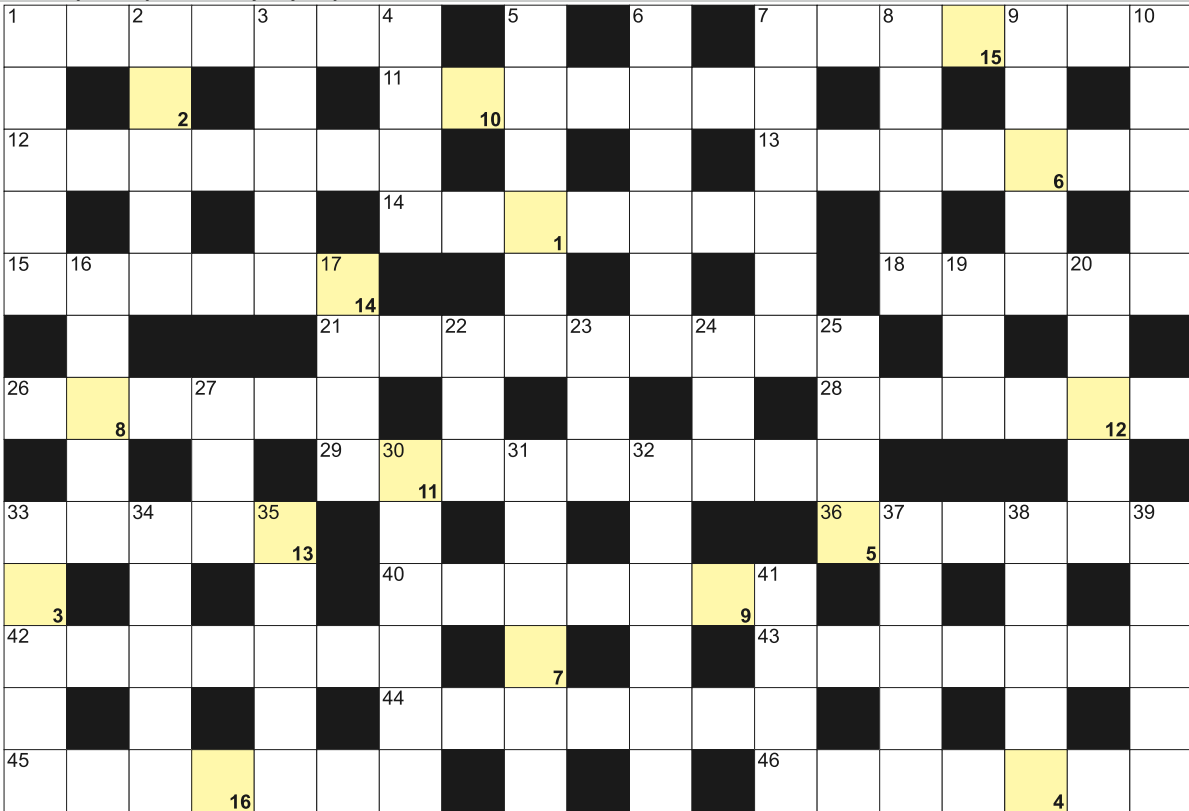
WYKREŚLANKA: znajdź 20 wyrazów kojarzących się z muzyką. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: muzyka, parkiet, balet, scena, tango, piruet, salsa, partner, walc, rytm, śpiew, szkoła, lekcja, kankan, zabawa, bale, impreza, takt, oberek, kroki:

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 16 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

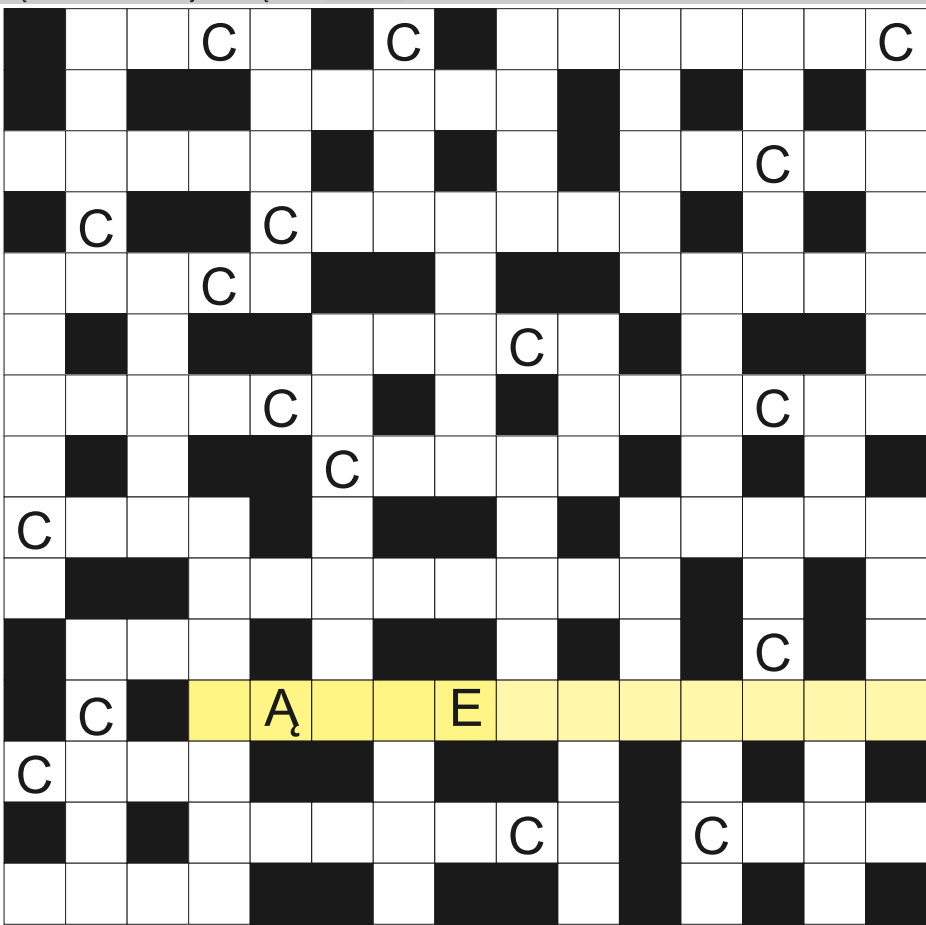

POZIOMO: 1) śmieszny film; 7) boranatrokalcyt inaczej; 11) irlandzki likier do kawy; 12) padają jesienią; 13) stolica Bhutanu; 14) rodzinne miasto Tomasza Kota; 15) papużak afrykański; 18) Jorge, napisał "Kakao"; 21) zasób możliwości, zdolności; 26) śniadanie do mleka; 28) jeden z krasnoludków Królowej Śnieżki; 29) ostra wymiana zdań, kłótnia; 33) rynek w dawnej Grecji; 36) buraki z chrzanem; 40) Romain, autor "Jana Krzysztofa"; 42) z plecakiem na szlaku; 43) zapas; 44) dobra ocena w szkole; 45) tworzone kredkami; 46) inaczej nudności.

PIONOWO: 1) drużyna narodowa; 2) słup z flagą; 3) gruba deska; 4) brat Kaina; 5) samotnicy bez pary; 6) żołnierz w niewoli; 7) uchwalana w Sejmie; 8) żona Zygmunta Krasińskiego; 9) inaczej posocznica; 10) największe jezioro Nowej Zelandii; 16) więcej niż nawyk; 17) powszechny lub towarów; 19) do mycia podłogi; 20) ogrodniczy lub budowlany w markecie; 22) przepływa przez Giroń; 23) biblijny budowniczy Arki; 24) budowla piętrząca rzekę; 25) kłamać, oszukiwać; 27) przodek krowy; 30) drogowi lub morscy; 31) octowa do śledzi; 32) bławatki na polu; 33) król od Okrągłego Stołu; 34) przykrycie stołu; 35) Lupin z książek Maurice'a Leblanca; 37) marynarski lub gordyjski; 38) ryba nazywana "japończykiem"; 39) gwałtowne napady; 41) waluta Armenii.

JOLKA z HASŁEM

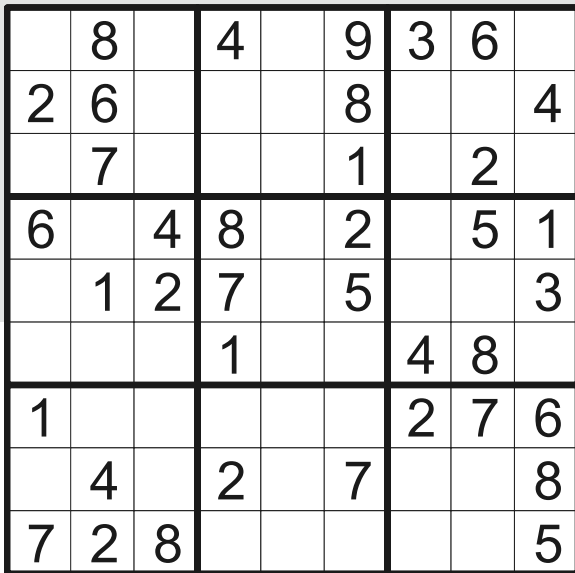
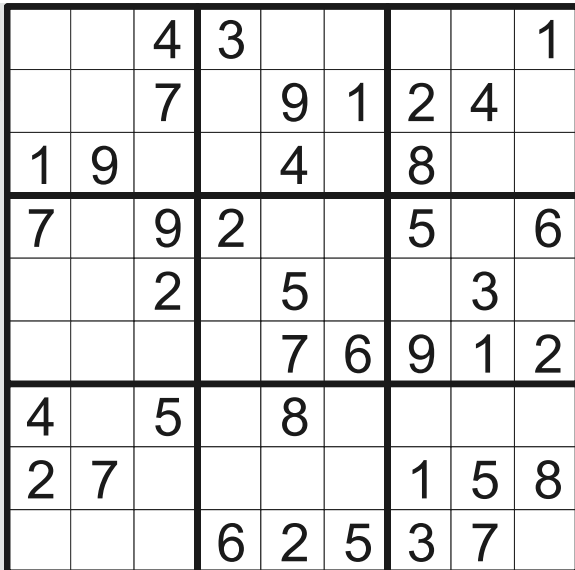
Hasło z kolorowych pól z literami "A" oraz "E" utworzy rozwiązanie:

Na diagramie ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "C" i dwie litery rozwiązania. Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól z oznaczonymi literami "A" i "E".

Malczewski, malarz; francuski lub waliński; pierwiastek Sn; spichlerz zbożowy; pustkowie i barbarzyńcy; sprężynowy w łóżku; dawniej neuroza; przepływa przez Toruń; napoleonki lub markizy; jego stolicą Ndżamena; miejsce gry aktorów; więzienne pokoje; Ignacy, subiekt z "Lalki" Prusa; oddział ratunkowy w szpitalu; wyznaczone porcje żywności; dawna stolica Niemiec; francuski ser de Meaux; błękitne nad głowami; olbrzymy z jednym okiem; najwyższy szczyt Japonii; obniżana przy wyprzedaży; rzeka w Hobart; liche, tandetny obraz; Disney, twórca Myszki Miki; ... Blanc, najwyższy w Alpach; wiązanki pogrzebowe inaczej; Blair, były brytyjski premier; ... coupe, wydłużone nadwozie; rzeka w Porto; koreańska marka samochodu; Pekka Nikkola, fiński skoczek; renkloda, śliwa domowa; mordownik, roślina; Szewińska i Santor; rakiet światła; zapalany na grobie; kraj z Mosulem; Samuel, autor "Czekając na Godota"; Tajlandia kiedyś; słodki ziemniak; przysięgłych w sądzie; najwyższy szczyt Starej Planiny; zawieszona do barwienia drewna; chrząszcz cieśla.

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

WYKREŚLANKA: znajdź 20 nazwisk znanych kompozytorów. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: Elsner, Bach, Mozart, Chopin, Górecki, Strauss, Kilar, Różycki, Wagner, Haydn, Bizet, Debussy, Brahms, Orff, Rytel, Borodin, Salieri, Pacini, Lehar, Liszt:

PRAWDZIWE DOMY BUDUJE SIĘ SERCEM

Aneta ma 32 lata. Jej życie rozpoczęło się praktycznie w domu dziecka, gdzie od piątego roku życia towarzyszyła jej stale obecna nadzieja na lepszy dzień. Do siódmego roku wychowywała się bezpiecznie, choć bez własnego domu, aż los uśmiechnął się niespodziewanie, bo adoptowało ją bezdzietne małżeństwo. Po latach odnalazła biologiczną matkę i siostrę.

Pamiętam, że przyjeżdżali kilka razy w odwiedziny do mnie — wspomina. — Na początku mówiłam do nich „ciociu i wujku”. Pewnego dnia wychowawczyni wzięła mnie na rozmowę i powiedziała, że oni chcą być moimi rodzicami, że to wielka szansa dla mnie, bo mogę mieć normalny dom. Zgodziłam się... i nigdy nie żałowałam tej decyzji. Trafiłam na najlepszych rodziców na świecie, bo choć nie byłam ich biologicznym dzieckiem to miałam od nich ogrom miłości, szacunku i bezpieczeństwa. Byli przy mnie w dobrych i w złych chwilach. Kiedy płakałam ocierali łzy i pocieszali, a kiedy coś mi się udawało to cieszyli się wraz ze mną. Z mamą byłyśmy przyjaciółkami, to jej zwierzałam się ze wszystkich rozterek, opowiadałam o pierwszej miłości i nieudanych randkach.

Adopcyjni rodzice w Anecie widzieli swoją przyszłość i sens rodziny, a ona w nich bezwarunkową miłość. Od pierwszych chwil była ich „oczkiem w gło-

wie”: kochali ją, wspierali w szkole, dopingowali w marzeniach i pomagali stawiać pierwsze kroki na drodze dorosłości.

Kiedy Aneta miała 23 lata, spotkała Krzysztofa. Zakochali się, pobrali i zaczęli razem budować życie. Sam moment wejścia na ołtarz był dla niej ważnym, pełnym czułości przeżyciem — to właśnie jej „tata”, adoptowany ojciec, prowadził ją na ceremonię i ukradkiem ocierał łzy szczęścia.

— Dzień ślubu do dziś powoduje, że mam łzy w oczach... To takie cudowne uczucie wiedzieć, że zaczyna się nowy rozdział, a przy boku są najważniejsi ludzie — mówi wzruszona Aneta. — To był cudowny sen, który często pojawia się jak zamykam oczy. Wiedziałam, że spotkałam na swojej drodze dwa anioły, dzięki którym stałam się dorosłym, empatycznym człowiekiem. Trzecim aniołem jest mój mąż, który dba o naszą rodzinę, daje mi siłę i wiarę, że razem możemy wszystko! Choć może moje

pierwsze lata życia nie były zbyt szczęśliwe, to potem dostałam od losu tyle, że do dziś dziękuję Bogu, że tak się wszystko potoczyło.

Rodzina była ich fundamentem, a szczęście zostało jeszcze bardziej wzbogacone, gdy na świat przyszła ich dwójka dzieci. W domu zapanowała fala radości i szaleństwa, bo wszyscy kochali te małe panienki, a dom wypełnił się śmiechem, ciepłem i gwarą dziecięcych zabaw.

— Od początku chciałam zostać mamą, a wiedziałam, że i Krzyszć pragnie mieć potomstwo — tłumaczy.

— Narodziny dzieci było dopełnieniem naszej miłości. Nie tylko my oszaleliśmy na ich punkcie, dziadkowie również. Dziewczynki od pierwszych chwil zdobyły serca wszystkich i wypełniły nasz dom ogromną radością.

Gdy Aneta została sama matką, zaczęła rozumieć,

że prawdziwe korzenie mogą być bardzo odległe, a pytania o przeszłość potrafią przebić się przez każdy płaszcz codzienności. Z myślą o zdrowiu duszy i spokoju serca postanowiła odszukać swoich biologicznych rodziców. W pamięci miała obraz alkoholu, awantur i ciemnych chwil, lecz również ten, który w młodości dawał nadzieję na lepsze jutro. Chciała dowiedzieć się, czy ma rodzeństwo i jakie losy spotkały jej biologiczną rodzinę.

— Bałam się tego, ale jednocześnie wciąż o tym myślałam — mówi. — Odkrycie było zaskakujące i zarazem poruszające: moja biologiczna matka żyła, a ojciec zmarł kilka lat wcześniej. Kiedy pojechałam pod rodzinny dom nie czułam żalu czy nienawiści ale ciekawość. Matka przeproszała, a ja jej wybaczyłam. Największym zaskoczeniem okazała się dla mnie wiadomość o Karolinie, o dziesięć lat młodszej siostrze. Spotkanie z siostrą było pełne wzruszeń, a nasze rozmowy, peł-

ne czułości i zrozumienia, zrodziły prawdziwą, wieloaspektową więź.

Teraz Aneta i Karolina spotykają się często. Ich relacja nie ogranicza się do rodzinnego spoiwa, stała się przyjaźnią, która łączy dwie kobiety na poziomie serca i duszy. Karolina stała się dla niej nie tylko biologiczną siostrą, lecz także bliską przyjaciółką, z którą Aneta dzieli radości i wyzwania życia.

— Mamym ciągle tyle tematów do obgadania, że nie możemy skończyć na kilkuminutowej rozmowie telefonicznej — śmieje się Aneta. — Mój mąż to się śmieje, że dobrze, że rozmowy są nielimitowane, bo byśmy zbankrutowali. A my wciąż nie mamy siebie dość! Dzieli nas prawie 100 kilometrów, jednak spotykamy się jak tylko możemy najczęściej. Spędziliśmy też razem święta Bożego Narodzenia i Wielkanoc. Zaprosiłam też moją biologiczną matkę, staramy się nawiązać nie porozumienia, jest trudno, bo nie da się wyzwać przeszłości.

Patrząc w przyszłość, Aneta czuje się bogatsza niż kiedykolwiek. Ma za sobą kochającą rodzinę, stabilne miejsce na świecie i nową, autentyczną więź z Karoliną, która dodaje jej odwagi i spokoju. Wspomnienia z dzieciństwa i decyzje, które podjęła, układają się w opowieść o sile miłości, odwadze i przebaczeniu. Dziś wie, że rodzina to nie tylko krąg krwi, lecz przede wszystkim ludzie, którzy stoją przy niej w każdych chwilach... I że prawdziwe domy buduje się sercem.

— Jestem mimo wszystko szczęściarą! Mam rodzinę, która jest dla mnie największym skarbem — zapewnia. — Czasem trzeba wybaczyć, by żyć pełnią życia. Nie można żyć przeszłością i skarżyć się na swój los, bo zawsze po burzy wychodzi słońce... Chciałabym, żebyśmy wszyscy byli zdrowi, bezpieczni i zawsze mogli na siebie liczyć!

JOANNA KARZYŃSKA

PRACA ROLNIKA TO PRACA DLA CHLEBA, DLA ŻYCIA...

PRACA ROLNIKA TO JEDNO Z NAJSTARSZYCH I NAJBARDZIEJ FUNDAMENTALNYCH ZAJĘĆ. OD WIEKÓW STANOWI PODSTAWĘ LUDZKIEGO ŻYCIA I ROZWOJU CYWILIZACJI. RODZINA PAŃSTWA DRĘŻEK POCHODZI Z LIPOWCA. Z ROLNICTWEM ZWIĄZANA JEST OD TRZECH POKOLEŃ. PANI MARLENA I PAN KRZYSZTOF ODZIEDZICZYLI TO GOSPODARSTWO OD RODZICÓW, A ONI OD SWOICH. — W ROLNICTWIE PRACA JEST SPECYFICZNA I CZASEM WYMAGA CZASU I POŚWIECENIA, ALE SATYSFAKCJA Z JEJ EFEKTÓW WYNAGRADZA WSZYSTKO — MÓWIĄ MAŁŻONKOWIE.

Rodzina państwa Drężek z rolnictwem związana jest od kilku pokoleń. Pani Marlena i Krzysztof odziedziczyli gospodarstwo od rodziców, a oni od swoich. Na gospodarstwie wychowują się ich dzieci, a małżonkowie cały czas powiększają swój areal i modernizują. Zaszczepiają też miłość do tego kawałka ziemi w swoich dzieciach.

Polska wieś jest istotną częścią naszej tożsamości narodowej. Jej szczególną wartością jest dziedzictwo kulturowe, na które składa się nie tylko architektura, sztuka, formy gospodarowania, ale przede wszystkim tradycyjne obrzędy, zwyczaje oraz najpiękniejsze polskie wartości: wiara, bohaterstwo, ciężka praca i oddanie dla Ojczyzny. Codziennie podejmowany trud rolników nie jest jedynie zwykłym wykonywaniem pracy zarobkowej, jest rodzajem szczególnej misji i niezwykłego powołania. Rolnicy są opiekunami naszej ojczystej ziemi, o którą musimy się troszczyć i za którą powinniśmy dziękować.

Praca jest ich pasją

„Praca jest dobrem człowieka - dobrem jego człowieczeństwa - przez pracę bowiem człowiek nie tylko przekształca przyrodę, dostosowując ją do swoich potrzeb, ale także urzeczywistnia siebie jako człowieka, a także poniekąd bardziej staje się człowiekiem” — mówił Papież Jan Paweł II. Rolnik to zwód bardzo piękny, bo jego praca daje życie. Życie z ziarnem, które rośnie i po pewnym czasie przynosi nam chleb. Hodowane przez rolników zwierzęta dają nam mięso,

mleko, wełnę i skórę, czyli wszystko, co jest potrzebne dla naszego utrzymania i bytu. Polska wieś od kilkudziesięciu lat zmienia swoje oblicze. Wejście Polski do Unii Europejskiej wpłynęło na przyspieszenie zmian strukturalnych na wsi, powodujących korzystne przekształcenia w rolnictwie. Właściciele gospodarstw rolnych pragną inwestować, rozwijać się, chcą też powiększać swoje gospodarstwa, wymieniać sprzęt i unowocześniać technologie. Rolnicy do prowadzenia gospodarstwa wykorzystują nowoczesne maszyny.

— Wszystko idzie do przodu, także i rolnictwo — stwierdzają Marlena i Krzysztof Drężek z Lipowca w powiecie szczecińskim. — Rolnictwo nie jest naszą pracą, lecz pasją.

Tradycja przekazywana z pokolenia na pokolenie

Marlena i Krzysztof Drężek z Lipowca prowadzą rodzinne gospodarstwo rolne, które jest już w rękach trzeciego pokolenia. Pan Krzysztof od 2012 roku pracuje na „swoim”. W 2019 roku jego rodzice przekaza-

li mu swoje gospodarstwo, które teraz wraz z żoną cały czas rozwija i modernizuje. Na 100 hektarach małżonkowie łączą tradycję przekazywaną przez lata z nowoczesnym podejściem do rolnictwa i troską o przyszłość gospodarstwa.

Ich gospodarstwo specjalizuje się w hodowli bydła mlecznego. Obecnie posiadają około 150 sztuk bydła, w tym 80 krów mlecznych. Na gruntach uprawiają kukurydzę, zboża oraz użytki zielone, które są ważnym elementem produkcji pasz dla zwierząt.

Dla państwa Drężek rolnictwo to coś więcej niż praca. To codzienność, odpowiedzialność, ale przede wszystkim pasja i przywiązanie do ziemi.

— Rolnictwo to ciężka praca, ale to praca dla chleba dla życia. W złocistych łanach pszenicy i żyta rodzi się nasz chleb powszedni, od krów mamy mleko, sery i inne produkty, od kur mamy jajka i mięso — tłumaczą zgodnie małżonkowie. — Miasto nie jest dla nas... Lubimy tę pracę na roli. To jest taka nasza praca pokoleniowa. I jakoś nie

wyobrażam sobie żyć bez tego rolnictwa.

Gospodarstwo jest systematycznie modernizowane. Inwestycje w nowoczesny sprzęt rolniczy pozwalają nie tylko zwiększać efektywność pracy, ale również poprawiać jej jakość i warunki.

W codziennym prowadzeniu gospodarstwa ważne są dla nich także poszanowanie tradycji, dorobku poprzednich pokoleń oraz dbałość o żyzność gleby i środowisko naturalne. Chcą, aby ziemia, którą dziś uprawiają, mogła służyć również kolejnym pokoleniom.

Rodzina to ich siła napędowa

Krzysztof, 41-letni zootechnik z wykształcenia, oraz Marlena, 36-letnia technik, wspólnie rozwijają gospodarstwo i dzielą obowiązki związane z jego prowadzeniem. Choć praca na gospodarstwie pochłania większość ich czasu, najważniejsza pozostaje dla nich rodzina.

Państwo Drężek wychowują czworo dzieci — Aleksandrę, Karolinę, Agatę i Bartłomieja. To właśnie wspólnie spędzane chwile

101 Arch. prywatne

są dla nich najlepszym sposobem na odpoczynek od codziennych obowiązków.

— Nigdy nie podejrzewałam, że zostanę rolniczką, ale tak się moje losy ułożyły, że pokochałam rolnika — śmieje się pani Marlena. — Dziś nie wyobrażam sobie już innego życia. Bardzo lubię obcować z przyrodą, dbać o dom i gospodarstwo. Z mężem dzielimy się obowiązkami, ale jak trzeba to potrafię usiąść za kierownicą traktora i zrobić co trzeba. Praca na roli nie należy do najłatwiejszych. Tu nie można powiedzieć zwierzętom, że są święta, jest się chorym czy chciałoby się pojechać na urlop. Najbardziej pracowity czas dla rolnika to wiosna i lato.

Historia rodziny Drężek pokazuje, że nowoczesne rolnictwo może iść w parze z tradycją. To gospodarstwo budowane przez pokolenia, rozwijane z pasją i myślą o przyszłości — z ziemią, rodziną i pracą jako najważniejszymi wartościami.

W domu tej rodziny czuć miłość w powietrzu... Zawsze otwarci, serdeczni, z szacunkiem do wszystkich i z „sercem na dłoni”. W tym roku podczas Dożynek Gminnych w Olszynie państwo Drężek będą starostami dożynkowymi. Jak mówią to dla nich zaszczyt.

— Wyssaliśmy miłość do tej ziemi z mlekiem matki. To nasza ojcowizna, świętość. Dzięki pracy na roli wychowujemy dzieci na dobrych, pracowitych ludzi i przekazaliśmy im to przywiązanie do tego skrawka ziemi. Rolnictwo to ciężka praca, ale to też nasza pasja — zapewniają małżonkowie. — Miłość, rodzina, wiara i szacunek to największe wartości w życiu. Cieszymy się jak komuś się powodzi i jest szczęśliwy, a kiedy dzieje się tragedia jesteśmy obok gotowi do pomocy. Nie mamy wygórowanych marzeń, najważniejsze żeby zdrowie było. Mamy cudowną rodzinę, przyjaciół i pracę, która daje nam satysfakcję.

JOANNA KARZYŃSKA

Jacek Protas,
poseł do Parlamentu
Europejskiego
(Koalicja Obywatelska)

Krajowy Plan Odbudowy wchodzi w decydującą fazę. Aż 96,5% środków z KPO jest już zakontraktowanych. To pokazuje skalę programu, który już dziś pracuje w tysiącach inwestycji w całym kraju. Teraz przed nami finał ich realizacji i rozliczenia.

Polski KPO to około 240 mld zł na modernizację kraju. Środki finansują inwestycje w ochronie zdrowia, edukacji, transporcie, energetyce, cyfryzacji i samorządach.

Efekty są już widoczne. Dzięki KPO powstają nowe miejsca w żłobkach, modernizowane są szkoły i szpitale, rozwijany jest szybki internet, kolej i transport lokalny. Blisko 1,7 mld zł przeznaczono na 579 nowych nisko- i zeroemisyjnych autobusów dla połączeń pozamiejskich. To realna poprawa dostępności transportu dla mieszkańców mniejszych miejscowości i obszarów wiejskich.

Dla województwa warmińsko-mazurskiego takie inwestycje mają duże znaczenie. Europejskie środki przyspieszają rozwój infrastruktury i poprawiają dostęp do usług publicznych, dzięki czemu region może szybciej zmniejszać dystans do najlepiej rozwiniętych części kraju.

Polska jako jedyny kraj w UE przeznaczyła część środków z KPO na obronność i bezpieczeństwo. Ponad 23 mld zł trafiło na Fundusz Bezpieczeństwa i Obronności. Finansowanie obejmie m.in. schrony, cyberbezpieczeństwo, infrastrukturę podwójnego

POLITYCZNI LIDERZY KOMENTUJĄ

W NASZYM COTYGODNIOWYM CYKLU POLITYCZNI LIDERZY KOMENTUJĄ WYDARZENIA MIAJĄCEGO TYGODNIA BĄDŹ ODNOSZĄ SIĘ DO KWESTII, KTÓRE UZNAJĄ ZA WARTĘ SPOŁECZNEJ UWAGI. REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA TREŚĆ PONIŻSZYCH KOMENTARZY.

zastosowania oraz wsparcie dla polskiego przemysłu i innowacji.

Fundusze europejskie od lat są jednym z motorów rozwoju Polski i regionów. Pozwalają szybciej modernizować kraj, wzmacniać gospodarkę i bezpieczeństwo oraz poprawiać jakość życia mieszkańców. Teraz najważniejsze jest sprawne dokończenie inwestycji i pełne wykorzystanie możliwości, jakie daje KPO.

Marcin Kulasek,
minister nauki
i szkolnictwa wyższego
(Nowa Lewica)

Pierwszy rok prezydentury to moment, w którym można już ocenić nie tylko składane deklaracje, ale przede wszystkim sposób sprawowania urzędu i podejmowane decyzje. Prezydent, wybierany przez wszystkich obywateli, powinien być prezydentem wszystkich Polek i Polaków. To oznacza odpowiedzialność za państwo, gotowość do dialogu i umiejętność wyjścia ponad bieżący spór polityczny.

Niestety, mijający rok nie daje powodów do pełnego optymizmu. Zbyt często obserwujemy działania, które zamiast budować współpracę, wpisują się

w logikę politycznej konfrontacji. Prezydent nie musi zgadzać się z rządem. Spór jest naturalnym elementem demokracji. Ale nie może on przesłaniać interesu państwa i obywateli.

Od głowy państwa oczekuję przede wszystkim odpowiedzialności za konsekwencje podejmowanych decyzji. Polska potrzebuje stabilności, współpracy i rozwiązań, które odpowiadają na realne potrzeby obywateli, a nie kolejnych politycznych konfliktów.

W kolejnym roku prezydentury życzę Panu Prezydentowi przede wszystkim odpowiedzialności za sprawy ważne dla Polek i Polaków oraz gotowości do współpracy ponad bieżącymi interesami politycznymi. Potrzebujemy prezydentury, która łączy, a nie dzieli. Jesteśmy jedną wspólnotą – zróbmy wszystko, by Polska była bezpieczniejsza, nowocześniejsza i rozwijała się jeszcze szybciej.

Jerzy Szmít,
prezes Fundacji
im. Piotra Poleskiego
(Prawo i Sprawiedliwość)

Od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku Wojciech Koziół, na początku ze współnikiem, ale od wielu lat sa-

modzielnie prowadzi na obrzeżach Starego Miasta przy ulicy Feliksa Nowowiejskiego niewielki parking. Parking znajduje się na terenie miejskim, a Pan Wojciech Koziół użytkował teren na mocy umowy najmu. Opłaty były odprowadzane do kasy Miasta, a klienci: Olsztyniacy i turyści wypełniali parking swoimi autami.

I pewnie tak działałoby się do tej pory, gdyby Pan Wojciech Koziół nie naraził się olsztyńskiej władzy ucieleśnianej przez wieloletniego prezydenta Piotra Grzymowicza. Pan Wojciech Koziół jest patriotą i nie ukrywa swojej niechęci do szeroko rozumianej komuny, której spektakularnym i bolesnym symbolem są szubienice czczone, honorowane, chronione przez olsztyńską komunię.

Pan Wojciech Koziół uczestniczył w wielu protestach i działaniach zmierzających do usunięcia tego monstrum z Olsztyna. W czasie jednego z nich wynajął podnośnik i zamalował na czerwono sierp i młot. Dzięki temu na szarym granicie był wyraźnie zaznaczony i nikt nie mógł mieć wątpliwości: ten gigantyczny koszmarek sławi totalitarną, komunistyczną tyranię i został postawiony na chwałę zbrodniczej Armii Czerwonej.

Taka akcja po raz kolejny, bardzo spektakularnie, obnażyła kłamstwo lokalnej komuny, że to taki ciekawy pomnik, symbol „skomplikowanej historii Warmii i Mazur”. Na dodatek dzieło uznanego rzeźbiarza Ksawerego Dunikowskiego. Wobec tego powinien dalej stać przy głównej ulicy Olsztyna bez względu na jego przesłanie i ponurą historię powstania.

Dla ówczesnego prezydenta Olsztyna Piotra Grzymowicza to było zbyt wiele. Przy najbliższej okazji nie przedłużył umowy na teren pod parkingiem przy ulicy Feliksa Nowowiejskiego. Było to w grudniu 2015 roku. Od tego czasu trwają próby „wyprowadzenia” parkingu. Opisanie historii tych bezsensownych ratuszowych działań przekracza objętość „Gazety Olsztyńskiej”. I jeszcze jeden absurdalny ruch olsztyńskiej komuny, a konkretnie Piotra Grzymowicza. Dla ratowania szubienice w 2022 roku kazał zlikwidować elektrycznymi frezarkami sierp i młot z pylonu pomnika. Uznał, że ma do czynienia z półgłówkami, którzy powiedzą, że po skutku sierpa i młota szubienice są OK.

Absurdalną wojnę Piotra Grzymowicza kontynuuje obecny Prezydent Robert Szewczyk, który odmawia rozsądnego załatwienia sprawy parkingu, a nawet odmawia rozmowy z Panem Wojciechem Koziołem. Informuje o tym mobilny baner wędrujący po Olsztynie, a ostatnio stojący na palcu Ksawerego Dunikowskiego przed szubienicami. Warto go przeczytać.

Trzeba też przypominać, że rządzący w Olsztynie przedstawiciele obozu ośmiogwiazdkowej demokracji uchwalili, że obywatele przed obliczem Wysokiej Rady Miasta mogą się pokazać tylko raz do roku i tylko przy jednym punkcie. Oczywiście muszą się odpowiednio wcześniej zapisać i zebrać podpisy popierające zabranie przez nich głosu.

W Olsztynie jest fajnie, dziki chodzą po ulicach, a jeszcze Prezydent Robert Szewczyk tym się chwali i duma go rozpiera.

Piotr Lisiecki
(Konfederacja/Ruch
Narodowy)

Hiszpania nie kontroluje swoich granic zewnętrznych. Musi zostać wykluczona ze Strefy Schengen. Eksperyment lewicowego rządu Pedro Sáncheza z ułatwioną legalizacją

pobytu nielegalnych imigrantów zachęcił dziesiątki tysięcy kolejnych do wtargnięcia na tereny afrykańskich enklaw Ceuty i Melilli. Przypomnijmy, że Pedro Sánchez od 2022 roku jest przewodniczącym Międzynarodówki Socjalistycznej. Każdy nielegalnie przekraczający granicę łamie prawo. Rząd Hiszpanii nie chce walczyć z przestępcami łamiącymi prawo. To wystarczy, żeby wykluczyć Hiszpanię ze Strefy Schengen. Swoboda przepływów miała służyć obywatelom państw EU, a nie nielegalnym imigrantom. Hiszpania zamknęła przejście graniczne w Melilli, po próbie masowego szturmu migrantów, a do drugiej afrykańskiej enklawy – Ceuty – wysłała wojsko. W ostatnich dniach przedostało się tam około 2 tys. osób (głównie z Maroka), które opłynęły falochron stanowiący przedłużenie bariery. Hiszpańska żandarmeria wyłowila z wody 15 ciał osób próbujących dostać się do Ceuty drogą morską, a lokalne władze alarmowały o kryzysie humanitarnym i społecznym, domagając się stanu wyjątkowego (czego rząd w Madrycie odmówił).

Io inwazja nielegalnych imigrantów na Europę. Hiszpania, która nie potrafi skutecznie bronić własnych granic i legalizuje pobyt setek tysięcy nielegalnych imigrantów, zaraz będzie chciała dzielić się swoimi problemami z resztą Europy poprzez mechanizm relokacji. Nie ma na to naszej zgody. Polska i inne kraje nie będą rozwiązywać problemów, które lewicowy rząd w Madrycie sam sobie stworzył.

Tym razem pociągnęło mnie do miejsc leżących „daleko od szosy”, w stronę granicy z obwodem królewieckim. Już dawno chciałem zobaczyć Sępopol i taką Łynę, która nijak nie przypomina tej skromnie wijącej się po naszej stronie przez prawie cały swój bieg rzeki.

Krzyż syna św. Włodzimierza

Do Korsz dostałem się pociągiem i ruszyłem rowerem w stronę Sępopola i Stopek przez Sątoczno i Prosnę. W Sątocznie stał kiedyś krzyżacki zamek, który w XIV wieku spalili do spłoki ojciec istryj Władysław Jagiełły. Z tamtych czasów we wsi zachował się kościół, który swoją wielkością dominuje nad niewielką osadą.

Jest bowiem długi na 45 metrów z wysoką na 32 metry wieżą. Na jego wieży zachował się zabytkowy dzwon z 1735 roku: „Ja wołam do nabożeństwa dzieci oddane Bogu i dzwonię w śmierci pobożnemu i grzeszników” — głosi umieszczony na nim napis.

W 2002 roku podczas kopania kartofli miejscowy rolnik znalazł ozdobny relikwiarz w formie krzyża wykonany ze złota i mosiądzu, w którym rycerze nosili na szyi relikwie lub wersety z Pisma Świętego. Enkolpion (bo tak brzmi z greki jego naukowa nazwa) z Sątoczna datowany jest na XII–XIII wiek. A dlaczego z greki? Bo to krzyż prawosławny. Znajduje się na nim podobizna św. Gleba, syna Włodzimierza, chrzciciela Rusi-

PO PIERWSZE ROWER. TAM, GDZIE NIE DA SIĘ PRZESKOCZYĆ ŁYNY

Przez Łynę w Olsztynie czy Lidzbarku Warmińskim przeskoczy nawet kura. Co innego pod Stopkami. Tam nie da sobie rady nawet struś. Jak i dlaczego wygląda przy rosyjskiej granicy królowa naszych rzek?

-Ukrainy. Krzyż trafił do olsztyńskiego Muzeum Warmii i Mazur.

Rosjanie zostali dla kartofli

Założoną w XIV wieku Prosną od 1486 roku aż do roku 1945 władał ród zu Eulenburg, który zbudował sobie na początku XVII wieku pałac,

Rosjanie w 1945 roku rozgrabili jego wyposażenie i wywieźli co chcieli do obwodu królewieckiego. Mieli na to sporo czasu, bo pałac i majątek ziemski użytkowali aż do zbiorów ziemniaków w roku 1946. Czerwonoarmistom aż się oczy świeciły, gdy oglądali dobrze zagospodarowane pola majątku. Wyglądzone wojska rosyjskie podobnie postępowały w innych miejscach, np. w pobliskich Łazdojach. Jesienią 1946 roku majątek w Prosnęj przejęły Państwowe Nieruchomości Ziemskie. W 1949 roku powstał tu specjalistyczny PGR pod nazwą Stacja Hodowli Ziemniaka Proсна.

Coś zabrali z piwnicy

Dwa lata wcześniej miało tam miejsce tajemni-

Nadgraniczna Łyna

cze wydarzenie. „Późnym wieczorem pod pałac zjechała ciężarówka z kilkoma uzbrojonymi mężczyznami. Podczas gdy jeden z nich został na straży, pozostali zagłębili się w mroku zamkowych piwnic, skąd po jakimś czasie zaczęli wynosić konserwy, słoje i dziwne pakunki, których kształtu i przeznaczenia obecni przy zdarzeniu pracownicy nie potrafili rozpoznać. Po odjeździe niezajomych w piwnicach znaleziono opróżnioną skrytkę: zamurowaną dotychczas piwniczkę” — napisała w swoich pamiętnikach Cecylia Vetulani, wtedy pracownica olsztyńskiego muzeum. Potem w pałacu mieściła się świetlica i klub wiejski. Później budynek niszczał, a jego drewniane elementy były używane na opał. Teraz to piękna ruina.

Miasto na wyspie

Sępopol to stara osada i młode miasteczko, zwane niegdyś Schippenbeil i Sępopol, bo mieszkało tam trochę Polaków i jeszcze w XVI wieku w miejscowym kościele prawiono też po polsku. Potem jednak przypominały o tym już tylko polsko brzmiące nazwiska.

Sępopol to ani Warmia, ani na Mazurach, tylko historycznej Barcja, choć po prawdzie mógł być i Warmią. W XIV wieku o te tereny spierali się krzyżacki mistrz i warmiński biskup. Gdyby wygrał ten drugi, to mielibyśmy w Sępopolu katolicką Warmię. Wygrali jednak Krzyżacy.

Rozwój Sępopola przez lata był związany z Łyną. W herbie miasto ma czerwony zamek unoszony przez złoty statek płynący po błękitnej wodzie. Z trzech stron miasto przez lata oblewały Łyna i Guber. A potem, po przekopaniu fosy miejskiej, Sępopol znalazł się na wyspie. Miasto przez lata leżało na wodnym szlaku handlowym, a jeszcze w XIX wieku do Królewca kursował stamtąd statek pasażersko-handlowy.

Woda, która napędzała rozwój miasteczka, zatrzymała też jego rozwój. W latach 60-tych XIX wieku wytyczono, a potem położono drogę kolejową Królewec – Elk – Białystok. Jednym z miast branych pod uwagę na odcinku Bartoszyce – Kętrzyn był Sępopol. Według legendy władze miasta nie zechciały u siebie żelaznej kolei, bo zbuntowali się przeciwko temu miejscowi furmani. Bardziej prawdopodobna wydaje się jednak, że winne były Łyna i Guber, bo żeby puścić tory przez Sępopol trzeba byłoby zbudować co najmniej trzy mosty kolejowe.

Tak czy siak węzeł kolejowym zostały Korsze. A Sępopol musiał zadowolić się torami do odległego o parę kilometrów Wiatrowca, przez który tory biegły z Bartoszyce do Kętrzyna przez Korsze właśnie. Po II wojnie światowej ta 5-kilometrowa linia pasażerska wróciła na dłużej do życia dopiero w 1975 roku. Ostatni pociąg pasażerski pojechał w maju 1990 roku. Rok później tory rozebrano.

Kościół w Sątocznie

Rynek w Sępopolu

Znamy tylko dwa nazwiska

To zapewne tą linią we wrześniu 1944 roku do Sępola dotarł transport więźniów żydowskich (900 kobiet i 100 mężczyzn) z obozu w Stuthoffie. Trafiły tu między innymi Żydówki ze zlikwidowanych gett w Łodzi i Krakowie, z obozu w Auschwitz, także Żydówki z Austrii i Węgier oraz Żydzi z Wilna. Drugi transport z kolejnymi 250 kobietami przybył miesiąc później. Więźniowie pracowali przy rozbudowie lotniska w Sępolu.

Do stycznia 1945 roku zmarło lub zostało zamordowanych ponad 300 więźniów. Znamy nazwiska tylko dwojga z nich. To Rachela Lublinska z Łodzi i Sara Wodnik z Ozorkowa (łódzkie).

Chcieli zamurować je żywcem

20–21 stycznia zarządził ewakuację więźniów z podobozów Stuthoff, które stworzono jesienią 1944 roku w kilku miejscach w Prusach Wschodnich, w tym z Sępopola. Więźniarki nie nadążające za główną grupą były rozstrzeliwane po drodze. Celem marszu śmierci była miejscowość Palmnicken (teraz Jantarny), gdzie znajdowały się kopalnie

bursztynu. Tam zaplanowano zamurowanie żywcem w nieczynnych sztolniach około 3 tysięcy żyjących jeszcze Żydówek.

„Dotarwszy do celu, SS natknęła się na opór, którego nie brała w rachubę; dyrektor kopalni Landman nie oddał do jej dyspozycji żadnej ze sztolni przewidzianych do popełnienia masowego mordu. Zamiast tego kazał otworzyć bramę i umieścić wyczerpane i na wpół zamrażnięte ofiary w wielkiej suszarni. Rano przyjechał zarządca dóbr państwowych należących do kopalni Hans Feyerbend i esesmani praktycznie musieli przekazać mu dowództwo. To co powiedział Feyerbend, jest wielokrotnie poświadczane – że dopóki on żyje, Żydzi będą dostawać jedzenie, żaden nie zostanie zabity, a Palmniki nie mogą stać się drugim Katyniem. Kazał szlachtować bydło i przywieźć słomę, groch i chleb” – pisze Andreas Kossert w książce „Prusy Wschodnie. Historia i mity”. Następnego dnia Feyerbend znalazł martwego.

Matka chciała umrzeć razem z córką

Esesmani odstąpili jednak od pierwotnego planu. W tym czasie brzeg Zalewu Wiślanego był zamrażnię-

Ruina w Prośnie

ty. W nocy z 31 stycznia na 1 lutego wygnali około 2500 ocalałych więźniarek na lód i rozstrzelali je. Zwłoki spychali do morza. Z masakry ocalało około 200 Żydówek. Większość z ocalałych wylapali potem mieszkańcy wsi.

Burmistrz, zadeklarowany nazista, wezwał do siebie kilkunastu członków Hitlerjugend, napoił ich wódką i wysłał w towarzystwie 3 esesmanów do kopalni. Tam esesmani rozstrzelali schwytane Żydówki. Pilnowali ich właśnie członkowie Hitlerjugend. Był wśród nich Martin Bergau, który po latach opisał, to co się wtedy działo.

„Kobiety musiały ustawić się w parach, a esesmani nakazali nam je eskortować. (...) Dwoch esesmanów prowadziło po dwie kobiety wokół budynku. Wkrótce potem rozległy się dwa strzały z pistoletu. To był sygnał dla dwóch kolejnych katów zeszesmanów, aby oprowadzili kolejne dwie ofiary wokół budynku, który leżał w półmroku. Wkrótce potem znów rozległy się strzały z pistoletu (...).

Jedna z kobiet zwróciła się do mnie dobrą niemiecką z prośbą, żebym pozwolił jej się przesunąć odwa miejsca do przodu. W ostatnią drogę chciała pójść razem ze

swoją córką... Podprowadziłem matkę, której nigdy nie zapomnę, do córki” – wspominał po latach. Niektórym jednak pomogli miejscowi Niemcy. Te przeżyły. Było ich kilkanaście.

Kajaki do wynajęcia

Rosjanie weszli do Sępopola 2 lutego 1945 roku. „W złości i nienawiści do wszystkiego co niemieckie zniszczyli około 80% zabudowy miasta” – pisze Grzegorz Borowski w opracowaniu „Monografia Sępopola”. Od ognia ocalał dzięki Bogu czternastowieczny kościół z ołtarzem głównym z 1668 roku i portretem Marcina Lutra na drzwiach od ambony. Przetrwał także niewielki, założony w 1860 roku, cmentarz żydowski. Zniszczono go dopiero w 1961 roku. Teren został podzielony na działki geodezyjne i postawiono tam domy jednorodzinne. Mimo tych zniszczeń miasto zachowało średniowieczny układ urbanistyczny. A porośnięty trawa rynek z małymi kamieniczkami wokół zachwyca.

Zabrali sobie Frydland

Jakieś 20 kilometrów od Sępopola i 10 kilometrów od granicy leży miasteczko Frydland (Prawdzińsk).

Polska liczyła w 1945 roku, że miasto trafi do nas, ale Rosjanie jesienią tego roku sami sobie narysowali granicę, przesunęli granicę na południe i Frydland znalazł się po ich stronie. Jeszcze w styczniu 1946 roku Zygmunt Robel, Pełnomocnik Rządu RP na Okręg Mazurski, napisał pismo do Ministerstwa Ziemi Odzyskanych. Wnosił w nim o przesunięcie granicy około 5 km na północ od linii łączącej miasta Święta Siekierka-Pruska Iławka, Frydland, Gierdawy i Darkiejmy.

„Pod względem gospodarczym podnieść należy znaczenie posiadania przez nas miast Frydland, Iławka, Nordenbork. We Frydlandzie znajduje się jedna z największych elektrowni w Prusach Wsch. pracująca na napędzie wodnym rzeki Łyny (Alle), przebiegająca z terenu polskiego, która na reklamowanym przez nas terenie tworzy sztuczne jezioro długości 12 km” – pisał Zygmunt Robel. Na nic się to jednak zdało.

To dlatego Łyna tak się rozlewa

Frydland pozostał po tamtej stronie, a wraz z nim zbudowana po I wojnie wielka elektrownia wodna, która powstała

na spiętrzonej spiętrzonej Łynie. „Sępopol znalazł się niemal na końcu sztucznego jeziora powstałego w wyniku spiętrzenia Łyny. sztuczny zbiornik o długości ponad 20 kilometrów i o pojemności szacowanej na 20 mln metrów sześciennych uchodził za jedną z największych atrakcji krajoobrazowych w tej części kraju, zachwalaną przez dawne przewodniki dla wodniaków” – pisze Grzegorz Borowski w opracowaniu „Monografia Sępopola”.

To dlatego za Sępopolem Łyna tak ładnie się rozlewa. Widać to pięknie w Stopkach, kilka kilometrów za Sępopolem w stronę granicy. Można tam wynająć niewielki katamaran i podpłynąć pod rosyjską granicę, gdzie Łyna potężnieje jeszcze bardziej i osiąga do 200 metrów szerokości.

W Stopkach i Sępopolu usytuowane są stacje wodne. Dla turystów dostępne są wiaty oraz wydzielone miejsca do grillowania. Można też wynająć kajaki w Sępolu (także z dowozem).

Wrócić rowerem można tą samą drogą (w sumie to około 50 km) lub nakładając parę kilometrów przez Wiatrowiec.

IGOR HRYWNA

W lipcu do Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej (zachodniopomorskie) prywatny ofiarodawca przekazał datowany na przełom XIV i XV wiek złoty sygnet biskupi, którego używał Mikołaj Bock von Schippenbeil, jeden z najważniejszych duchownych i dyplomatów związanych z Zakonem Krzyżackim, a który pochodził prawdopodobnie z Sępopola (Schippenbeil).

Ambona w kościele w Sępolu

OGŁOSZENIA DROBNE

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIHOLENDER-SKIE.EU, 503-103-703 **TURYSTYKA**

WCZASY dla Seniora - Krynica Morska od 1249zł / Stegna od 1449zł - zapisy - Tel. 690-283-853/ (22)834-95-29

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY nioski z jajem, 600500710.**SKUP** koni, bydła, 606-954-202**Szukasz Klientów?**tel. **604-408-305****DZIENNIK
ELBLĄSKI**

MAGAZYN TURYSTYCZNY

Polska • Świat • Warmia i Mazury

*Wakacyjne wydanie
już w sprzedaży!*

*Wybierz
kierunek
na lato!*

**WŁOSKI RAJ
NAD MORZEM**

**TAJEMNICA
ALHAMBRY**

**RAJSKIE
OBLCZE CYPRU**

CZY SĄ TU WAMPIRY?

**BIAŁYSTOK
ODKRYWA KARTY**

Magazyn dostępny w:

EMPIK

LOTNISKA

DWORCE

SALONIKI
PRASOWE

PUNKTY SPRZEDAŻY
PRASY W CAŁEJ POLSCE